

MILLIY TIKLANISH

20 (289)

2014 йил 21 май, чоршанба

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

ЎзМТДП — www.mt.uz

Тахририят — www.milliytiklanish.uz

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

Эзгу мақсад ва тафаккур билан яшаган халқимиз жаҳон тараққиётига улкан ҳисса қўшган. Шарқ Фарби ўзаро боғлаган, буюк цивилизациялар туташган юртимиз ҳудудида илм-фан, маданият азалдан ривожланган

3 МАЪНАВИЯТ

Чўлланиш жараёни, яъни ҳосилдор ерлар ҳамда яйловларнинг чўлга айланиши табиий ва сунъий омиллар таъсирида содир бўлмоқда. Табиий омилларга асосан курғоқчилик киради

7 ХАЛҚАРО ҲАЁТ

Санъатга иштиёқ фарзандларимизнинг қонида бор. Бироз кўникма ва малакага эга бўлгач, уларнинг қалби жўшқин наводан қанот боғлаб мухлис қалбига кириб боради

8 КЎЗГУ

Ўзбекистон ва Хитой ўзаро манфаатли ҳамкорликни мустаҳкамламоқда

Аввал хабар қилинганидек, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов Осиёда ҳамкорлик ва ишонч чоралари бўйича кенгашнинг IV саммити йиғилишида иштирок этиш учун Хитой Халқ Республикасига ташриф буюрди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов ва ХХР Раиси Си Цзиньпин 20 май куни Хитой раҳбарининг Шанхай шаҳридаги қароргоҳида учрашув ўтказди. Сўхбат чоғида томонлар мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг бугунги ҳолатини юксак баҳолади ва ҳамкорликни янада ривожлантириш истиқболларини белгилашда бундай учрашувлар муҳимлигини таъкидладилар.

Давлатимиз раҳбари ўзаро ҳамкорлик изчил ривожланаётганини қайд этиб, Хитой раҳбарига самимий қабул учун миннатдорлик билдирди.

ХХР Раиси мамлакатларимиз ўртасидаги стратегик шерикликни мустаҳкамлаш тарафдори эканини таъкидлади. Си Цзиньпин Ўзбекистон раҳбари билан бундан буён ҳам яқин шахсий мулоқотни давом эттиришга, икки томонлама муносабатларда "янада юксак марраларга эришиш учун барча саъй-ҳаракатларни ишга солишга" тайёр эканини қайд этди.

Хитой раҳбари давлатларимиз ўртасида минтақавий ва халқаро масалалар юзасидан ўзаро ҳамкорликни янада ривожлантириш лозимлигини таъкидлади. Си Цзиньпин Ўзбекистон минтақадаги муҳим давлат эканини қайд этиб, Осиё мамлакатлари ўртасидаги ишонч, минтақада тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш, ижтимоий-иқтисодий тараққиёт борасида мамлакатимиз билан ўзаро саъй-ҳаракатларни бирлаштиришни таъкид этди.

Хитой Халқ Республикаси Раиси Си Цзиньпиннинг 2013 йил сентябрь ойида Ўзбекистонга илк давлат ташрифи икки

томонлама муносабатларни ривожлантиришда тарихий воқеа, мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги муносабатларнинг тобора мустаҳкамланиб бораётган асосларининг амалий ифодаси экани таъкидланди. Тошкентда бўлиб ўтган музокаралар якуни бўйича Ислон Каримов ва Си Цзиньпин Дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома ҳамда Икки томонлама стратегик ҳамкорликни янада чуқурлаштириш ва ривожлантириш ҳақидаги қўшма декларацияни имзоладилар. Шунингдек, техник-иқтисодий ҳамкорлик тўғрисида ҳукуматлараро битим, иқтисодий, молиявий, нефть-газ, таълим соҳаларидаги муносабатларни янада ривожлантиришга қаратилган қатор ҳужжатлар имзоланди.

Айни пайтда Ўзбекистон билан Хитой ўртасидаги алоқалар Дўстлик, ҳамкорлик ва шериклик муносабатлари тўғрисидаги шартнома ҳамда Стратегик шериклик ўрнатиш тўғрисидаги қўшма декларация руҳида барча соҳаларда ривожланмоқда. Ўзаро манфаатдорликка асосланган ўшбу ҳамкорлик муносабатларининг барча йўналишларини қамраб олган. Бунда давлат раҳбарларининг ўзаро ишонч ва ҳурмат руҳидаги шахсий мулоқотлари муҳим омил бўлмоқда. Олий даражадаги учрашувлар ва ташрифлар мунтазамлик касб этган.

Ўзаро савдо айланмаси ҳажмининг барқарор ўсиб бораётгани ҳам диққатга сазовордир. Масалан, сўнгги олти йилда мамлакатларимиз ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажми қарийб 6 баробар ошди ва 2013 йилда 5,2 миллиард долларга етди.

Эслатиб ўтиш жоизки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил июнь ойида Хитойга ташрифи чоғида ўттиздан ортиқ инвестиция лойиҳаларини амалга оширишга қаратилган 5,3 миллиард доллардан зиёд миқдордаги ҳужжатлар имзоланган.

ХХР Раисининг 2013 йил сентябрь ойида Ўзбекистонга давлат ташрифи доирасида умумий қиймати 15 миллиард долларга тенг лойиҳаларни амалга оширишга оид 31 ҳужжат имзоланди. Ушбу ҳужжатларда Хитойдан 7,7 миллиард долларлик молиявий ресурслар, шу жумладан, Хитой компанияларининг 1,3 миллиард долларлик тўғридан-тўғри инвестициялари, ўшбу мамлакат банкларининг 6,1 миллиард долларга тенг кредит маблағлари ва 0,3 миллиард долларлик давлат грантларини жалб этиш кўзда тутилган.

Ўзбекистонда Хитой капитали иштирокидаги 466 корхона, жумладан, тўла Хитой сармояси билан ташкил этилган 77 корхона фаолият юритмоқда. Мамлакатимизда Хитойнинг 71 компанияси ўз ваколатхонасини очган.

Нохомашё ва юқори технологияли соҳаларда ҳам инвестициявий шериклик изчил ривожланмоқда. Ўзбекистон ва Хитой ҳукуматлари ўртасида 2010 йилда имзоланган ҳамкорлик дастури бор даврада муҳим асос бўлиб хизмат қилмоқда.

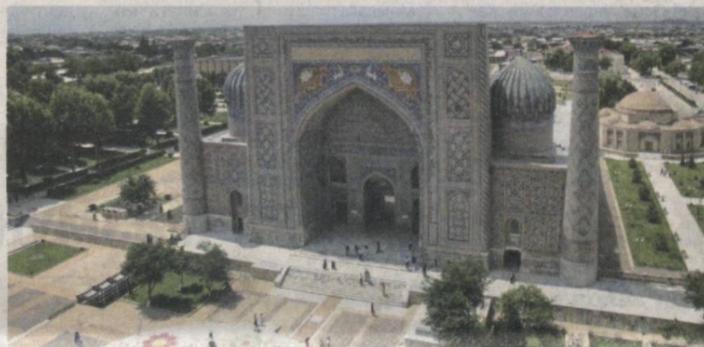
Ўзбекистон ХХР раҳбарияти томонидан 2011 йилда илгари сурилган Хитой компаниялари иштирокида Ўзбекистон - Хитой юқори технологиялар саноат паркни ташкил этиш тўғрисидаги ташаббусни қўллаб-қувватлади. Ушбу мақсадда 2013 йилнинг март ойида Сирдарё вилоятида филиали бўлган "Жиззах" махсус индустриал зонаси ташкил этилди. 2013 йил июнь ойидан бошлаб ўшбу индустриал зона ҳудудида мобиль телефонлар, қурилиш материаллари ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

2-бет

Муносабат

Марказий Осиё минтақаси IX-XII ва XIV-XV асрларда бамисоли пўртанадек отилиб чиққан икки қудратли илмий-маданий юксалишнинг манбаи ҳисобланиб, жаҳоннинг бошқа минтақаларидаги Ренессанс жараёнларига ижобий таъсир кўрсатган Шарқ уйғониш даври — Шарқ Ренессанси сифатида дунё илмий жамоатчилиги томонидан ҳақиқ рившида тан олинган.

Ислон КАРИМОВ

Аждодларимиз илмий мероси

авлодлар маънавий юксалишига хизмат қилмоқда

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримовнинг кўҳна ва ҳамisha навқирон, илму-маърифат ўчоғи Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтган "Ўрта асрлар Шарқ алломалари ва мутафаккирларининг тарихий мероси, унинг замонавий цивилизация ривожидagi роли ва аҳамияти" мавзудаги халқаро конференциядаги нутқи халқимизнинг асрлар давомида илм-фан, маданият, адабиётда тўплаган бой мероси ва унинг инсоният ривожидagi тутган ўрнига бағишланди. Президентимиз маърузасини тинглар эканмиз, бой тарихимиз, улғ аждодларимиз, уларнинг жаҳон цивилизациясига қўшган ҳиссасини яна бир бор кўз ўнгимиздан ўтказиб, ич-ичимиздан фахрландик.

3-бет

Давра суҳбати

Тинчлик ва барқарорлик... Бир-бири билан мазмунан ҳамоҳанг ўшбу тушунчалар замирида оловли жанггоҳларда авлодлар келажиги учун жон фидо этган боболаримиз, урушнинг оғир кунларини сабр ва бардош билан енгиб, фронт ортида тинчлик учун ҳисса қўшган мамоларимиз ва халқимизнинг машаққатлари мужассам. Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан мамлакатимизда кенг нишонланаётган Хотира ва қадрлаш куни мазмун-моҳиятида ҳам халқимизнинг азалий миллий қадриятларидан саналган инсонни қадрлаш, хотирлаш ва эҳтиром кўрсатиш каби юксак туйғулар ўз аксини топган.

Тинч ва фаровон кунлар

аждодларга эҳтиром кўрсатиб, улар меросини чуқур ўрганишга қанот бермоқда

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Марказий Кенгаши ва Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримовнинг 9 май — Хотира ва қадрлаш кунини оммавий ахборот воситалари вакилларига берган интервьюсидан келиб чиқадиган хулосалар юзасидан

партия ташкилотлари вази-фалари муҳокамасига бағишланган давра суҳбатида шу хусусида сўз борди. "Тинчлик ва аҳиллик — мамлакатимиз тараққиёти ва халқимиз фаровонлигининг асосидир" деб номланган тадбирда ЎзМТДП Марказий Кенгаши ва фракцияси аъзолари, партия Сурхондарё вилояти Кенгаши фаоллари, халқ депутатлари

вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларидаги партия гуруҳи аъзолари, маҳаллий партия ташкилотлари етакчилари иштирок этди.

Давра суҳбатида ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси Сарвар Отамуратов маъруза қилди:

2-бет

Депутатлик сўровлари

Электорат мурожаати

ҳал этилиши ҳудудлар ривожида муҳим омил ҳисобланади

Ҳуқуқий демократик давлат ва эркин фуқаролик жамияти барпо этишнинг ҳозирги босқичи ҳар бир сиёсий партиянинг изчил фаолият кўрсатишини талаб этади. Бу, ўз навбатида, партиядан сайланган барча даражадаги депутатлар зиммасидаги масъулиятни янада оширади. Зеро, халқнинг ишонган вакили бўлган депутат ўз фаолияти давомида зиммасидаги улкан вазифаларни чуқур англаган ҳолда ишига масъулият билан ёндашиши, электорат манфаатларини ҳимоя қилишга алоҳида эътибор қаратиши зарур. Хусусан, жойлардаги маҳаллий Кенгаш депутатлари сайловчилар манфаатларини дадил ҳимоя қилишда ҳудуд билан боғлиқ бўлган муаммо ва камчиликларни барта-раф этишга интилиши, аҳолини ўйлантираётган масалаларга ечим топиши, маҳаллий ижроия ҳокимияти устидан самарали жамоатчилик ҳамда депутатлик назорати ўрнатиши муҳим аҳамият касб этади.

5-бет

Ёшлар акцияси

Кўҳна юртнинг қутлуғ қадамжолари

ҳудудларда "Озод юртнинг обод гўшаси" акцияси давом этмоқда

4-бет

"Milliy tiklanish" газетасига обуна бўлинг!

Нашр кўрсаткичи = 158

Муносабат

Аждодларимиз илмий мероси

авлодлар маънавий юксалишига хизмат қилмоқда

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Дарҳақиқат, Самарқанд илмий муҳитида камол топган алломаларимиз Мирзо Улугбек, Али Қушчи, Ал-Коший, Абдураззоқ Самарқандий, Марказий Осиеда етиштириб чиққан ва жаҳон илми тамаддунига муносиб ҳисса қўшган қомусий олимлар Аҳмад Фарғоний, Мухаммад Мусо Хоразмий, Абу Райхон Беруний, Абу Наср Форобий, Маҳмуд Замаҳшарий, Урта шарқ файласуфи ижодкорлари Фирдавсий, Низомий Ганжавий, Рўдакий, Жомий, Навоий, Хондамир ва бошқаларнинг илмий-ижодий мероси инсонни ўрганиш, ҳаётни, оламни тадқиқ этишга қаратилган бўлиб, унинг натижалари бани башарнинг ўзини ўраб турган оламдаги ўрнини белгилашга хизмат қилади. Ўз даврида уларнинг илмий-ижодий ишлари нафақат Марказий Осиеда, балки Ҳиндистон, Хитой, Яқин Шарқ ва Европада ўрганилган, дарсликларга киритилган. Шу маънода, мазкур анжуманининг Самарқандда ўтказилишида ҳам рамзий маъно бор. Самарқанд Хитой, Ҳиндистон, Яқин шарқ ва Европанинг кесилган чорраҳасида жойлашган бўлиб, тарихан Шарқ ва Фарғни боғлаб турган. Шунингдек, Буюк ипак йўлининг қўқ урғасида жойлашган бу шаҳар азалдан илм-фан, маданият, маърифат ва санъатнинг бешиги бўлган.

Муствақиллик йилларида тарихимизни, аждодларимизнинг бой илмий-адабий меросини ўрганиш, тадқиқ қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу борада юртимиз олимлари билан бир қаторда чет эллик кўплаб олимлар ҳам мамлакатимиз тарихини ўрганишга қаратилган илмий изланишлар олиб бормоқдалар. Улуг алломаларимиз

илмий-ижодий меросини, уларнинг илму фанда эришган ютуқлари, жаҳон илмий тамаддунига қўшган ҳиссаларини кенг ёритмоқдалар. Буларнинг ҳаммаси аждодларимизнинг ақлу-заковати ила юзага келган бой меросни кенг тарғиб қилиш билан бирга миллатлараро ҳамкорлик, бир-бирини тушуниш, тинчликни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Эътироф этиш жоизки, буюк аждодларга муносиб ворисларни тайёрлаш мақсадида мамлакатимиз таълим тизимида ҳам кенг қўламли ислохотлар амалга оширилмоқда. Натижада юртимизда таълимнинг миллий модели юзага келди. Ҳозирги вақтда Давлат бюджетининг 35 фоизи таълим соҳасига сарфланаётгани, умумий ўрта ва касб-хунар таълими бериши назарда тутилган 9+3 тизими жорий этилгани шулар жумласидандир. Қолаверса, қонун ҳужжатларида умумий таълим олиш мажбурий бўлгани ҳолда касб-хунар эгаллаш мажбурий-ихтиёрийлиги мустаҳкамлаб қўйилди. Умуман, юртимиз таълим тизимида амалга оширилаётган саноат-ҳаракатлар, натижасида узлуқсиз таълимнинг замонавий талабларига жавоб берадиган яхлит тизими яратилди.

Бир сўз билан айтганда, юртимизда асрлар оша эзгуликка йўғрилган илму фан, маърифатнинг ривожланиши билан боғлиқ бўлган тарихий жараёни муҳофаза қилиш асосида маданиятлараро ва давлатлараро ҳамкорлик масалаларига эътибор қаратиш, уларни янги босқичга олиб чиқиш, энг муҳими, эзгуликка хизмат қилдиргиш бош масала эканлиги Юртбошимиз нутқларида ўз аксини топилишига алоҳида таъкидлаш лозим.

Албатта, улуг алломаларимиз

нинг эзгу интилишларини, бой меросини ўрганиш, авлодларга етказиш, уларга амал қилиш биз яратмоқчи бўлган буюк келажакнинг пойдевори бўлиб хизмат қилади. Бу борада Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси ўзининг электорати бўлган таълим, фан, маданият соҳаси вакиллари кўмагидан самарали фойдаланиб, тарихий-маданий меросимизни, аждодларимиз томонидан яратилган кенг тарғиб қилиш, мазкур соҳаларга оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни янада такомиллаштириш масалаларига эътиборни кучайтириши лозим. Зеро, ЎзМТДП сайловли Платформасида партия халқ таълимининг ривожлантириш соҳасида кадрлар тайёрлаш устувор принциплари эканлиги амал қилиши, бунда Ал-Беруний, Ал-Хоразмий, Мирзо Улугбек, Ал-Фарғоний ва жаҳон цивилизациясига улкан ҳисса қўшган бошқа буюк бобоқалонларимизнинг илм-фанга бўлган қанқоқлиги мисолида билимга, маърифатга нисбатан миллий анъанавий муносабатларга, фундаментал фан ривожланиши эҳтиёжларига, шунингдек, мамлакат ривожланиши ва янгилашнинг стратегик вазифаларига асосланиши белгиланган. Бундан ташқари фаннинг ривожланиши мамлакат тараққиётини белгилаб берувчи асосий мезонлардан бири эканлигини ҳисобга олган ҳолда фан соҳасини ривожлантириш ва Ўзбекистоннинг илмий завоқларини бундан буён ҳам кўллаб-қувватлаш масалаларини тартибга солуви қонун ҳужжатлари ишлаб чиқиши ҳамда қабул қилинишига эришиш партиянинг асосий мақсадларидан бири саналади.

Урал ХАИТОВ,
ЎзМТДП фракцияси аъзоси

* * *

Давлатимиз раҳбарининг нутқида ўзининг тарихий, маданий ва интеллектуал меросини асраб-авайлашга, бойитиш ва кўпайтиришга, шунингдек, унибўйиб келаятган ёш авлодни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида тарбиялашга етарлича эътибор қаратаётгани, ҳар томонлама уйғун ривожланган, муствақил фикрлайдиган, ўз қараш ва ёндашувиغا, гражданлик позициясига эга бўлган шахсни камол топтириши ўз олдига мақсад қилиб қўймайдиган ҳар қандай давлат ва жаҳон буюк бўла олмаслиги алоҳида таъкидланди. Дарҳақиқат, истиқлол йилларида мамлакатимизда тарихий ўтмишимиз, аждодларимизнинг буюк меросини қайта тиклаш ва асраб-авайлашга, ёш авлодни миллий қадрият ва бой тарихий меросимиз асосида тарбиялашга алоҳида эътибор қаратиб келинаётимиз.

Президентимиз ўз чиқиши орқали аждодларимиз инсоният тараққиёти тарихида маънавий жасорат кўрсатгани, Шарқ Ренессанси даврида ўзларини намоен этгани ва дунёнинг бошқа минтақаларида Уйғониб жараёнларига катта таъсир кўрсатгани ҳақидаги айни ҳақиқатни яна бир бор таъкидлади. Энг муҳими, мамлакатимизда бугун ҳам улкан сиёсий, иқтисодий ва маънавий муҳит мавжудлиги, бу амалга оширилаётган бунёдкорлик сиёсатининг барча

йўналишларида намоен бўлаётгани, Ўзбекистон ёшлари ўз аждодларининг маънавий жасоратини такрорлаш учун етарли салоҳият ва қобилиятга эга-лиги қайд этилди. Дарҳақиқат, мамлакатимизда буюк келажакни яратишга қаратилаётган кенг қўламли ислохотлар Ўзбекистонни қудратли, демократик ва гуллаб-яшнаётган давлатга айлантиришга хизмат қилмоқда. Айниқса, таълим-тарбия соҳасида амалга оширилаётган янгилашни ва ўзгаришлар, хусусан, юртимизда Европа ва Осиенинг қатор етакчи олий ўқув юртинининг филиаллари фаолият юритаётгани ёшларимизнинг жаҳон андозалари даражасида таълим олишларида муҳим ўрин тутди.

Эътироф этиш жоизки, ўрта асрлар Шарқ алломаларининг илмий меросини ва уларнинг жаҳон цивилизациясига қўшган ҳиссаларини ўрганиш ва омма-лаштиришга бағишланган халқаро конференция ўз мазмун-моҳиятига кўра ЎзМТДП гоя ва мақсадлари билан ўзаро ҳамоҳангдир. Зеро, партия миллий-маънавий-тарихий меросини асраб-авайлаш ва келгуси авлодларга етказиш, ёшларни ватанпарварлик, аждодлар меросига садоқат руҳида тарбиялашни ўзининг устувор вазифаларидан деб билади.

Улугбек ЖАЛМЕНОВ,
ЎзМТДП фракцияси аъзоси

Ҳайрат ва ҳавас

буюк аждодларимизга муносиб бўлишга ундамоқда

Жаҳон цивилизациясининг ўчоғи ва турли халқаро маданиятлар чорраҳаси бўлиб келаятган қадим ва навқирон Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтган "Урта асрлар шарқ алломалари ва мутафаккирларининг тарихий мероси, унинг замонавий цивилизация ривожидagi роли ва аҳамияти" мавзусидаги халқаро конференциянинг очилиш маросимида Президентимизнинг нутқларини тинглаб, шу заминда тугулиб, вояга етган фарзанд сифатида гурур ва ифтихорга тўлдим.

Маърузада қадим ва навқирон шаҳримиз Румга қиёслашиб, бутун дунёга "абдий шаҳар" деб ном тاراتган диёр, деяр таърифи берилгани ҳам ҳамкорларимиз қалбиди фахр туйғусининг жўш уришига сабаб бўлди. Урта асрларда яшаб, ижод қилган буюк аллома ва мутафаккирларнинг илмий меросини чуқур муҳофаза қилиш, англаш ва унинг замонавий цивилизация тарихида тугган ўрнига баҳо бериш мақсадида Президентимиз ташаббуси билан ташкил этилган халқаро конференцияга дунёнинг кўплаб давлатларидан илму-фан намояндари, экспертлар ва мутахассисларнинг ташриф буюргани унинг аҳамияти ва нуфузидан дарак бериб турибди. Мазкур конференцияга вилоятимизда катта тайёргарлик кўрилди. Миллионлаб сайёҳларни мудом чорлаб келаятган афсонавий шаҳримиз конференция сабаб янада улғуворлик ва замонавийлик касб этди. Иштирокчилар давлатимиз раҳбари-

нинг "тинчлик ва барқарорлик бўлмаса, илм-фан соҳасида ҳеч қандай ўсиш, тараққиёт бўлиши мумкин эмас", деган фикрлари бежиз эмаслигини шахримизнинг тарихий обидалари, муқаддас қадимжоларимизни кўриб яна бир бор ҳис қилдилар.

Шунингдек, конференция иштирокчиларининг мустақиллик йилларида мамлакатимиз илм-фан, таълим-тарбия тизимида амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлар билан танишиб, "Кадрлар тайёрлаш миллий Дастури"нинг нақадар муҳим ва ҳаётий ҳужжат эканига амин бўлиб, улуг аллома ва мутафаккирларнинг авлоди бўлган ўзбек халқининг ақлу заковатига таҳсин айтишгани шубҳасиз. Дарҳақиқат, Президентимиз таъкидлаганларидек: "Бугун, орадан деярли минг йил ўтганидан кейин ҳам биз ўрта асрларда яшаб ижод қилган, жаҳон цивилизацияси ривожига бебаҳо ҳисса қўшган Шарқ алломалари ва мутафаккирлари-

нинг даҳоси, илм-фаннинг турли йўналишларидаги изланишлари ва қомусий билимлари олдида ҳайратга тушамиз".

Бундан ташқари, буюк ҳуқур ҳис қилган ҳолда бутун дунё аҳли эътиборни тортган, ҳайрату ҳавасига созавор бўлган буюк аждодларимиз — Абу Райхон Беруний, Абу али ибн Сино, Аҳмад Фарғоний, Мухаммад ибн Мусо ал-Хоразмий, Мирзо Улугбек, Алишер Навоий, Заҳириддин Мухаммад Бобур каби алломаларимизнинг дунё тамаддунида ўз улғуворлигини сақлаб келаятган бебаҳо илмий меросини асраб-авайлаш, ривожлантириш ва келгуси авлодларга бусун бутун етказиш йўлида бор билим ва истеъдодимизни сафарбар этамиз. Бунда ЎзМТДП сайловли Платформасида белгиланган халқимизнинг илмий-тарихий меросини чуқур ўрганиш ва эришилган ютуқларни улғайиб келаятган авлод ўртасида кенг тарғиб қилиш, ёшларда миллий тарих ва халқ анъаналарига нисбатан чуқур хурмат туйғусини уйғотиш каби дастурий вазифалар ижросини амалий ишлар воситасида рўйбега чиқариш фаолиятимизнинг муҳим мезонига айланади.

Набижон ХАҚҚУЛОВ,
ЎзМТДП Самарқанд вилоят Кенгаши Ижроия Қўмитаси девони бош мутахассиси

Шу йилнинг 15-16 май кунлари Самарқанд шаҳрида "Урта асрлар Шарқ алломалари ва мутафаккирларининг тарихий мероси, замонавий цивилизация ривожидagi роли ва аҳамияти" мавзусидаги халқаро анжуманда нуқт сўзлаган Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов таъкидлаганидек, жамият тараққиётидаги ҳар қандай ўзгаришлар, янгиликлар, айниқса, инсоният ривожига катта туртки берадиган жараёнлар, кашфиётлар ўз-ўзидан юз бермайди. Бунинг учун, аввало, асрий анъаналар, тегишли шарт-шароит, тафаккур мақтаби, маданий-маънавий муҳит мавжуд бўлмоғи керак.

Боқий мерос

Куёш Шарқдан таралади

Ана шундай эзгу мақсад ва тафаккур билан яшаган халқимиз жаҳон тараққиётига улкан ҳисса қўшган. Шарқу Фарғни ўзаро боғлаган, буюк цивилизациялар туташган юртимиз худудиди илм-фан, маданият азалдан ривожланган. Айниқса, ўрта асрларда она заманимиздан минглаб олим шoirлар, буюк мутафаккирлар етишиб чиққан. Урта асрларда Фарғда "Нур Шарқдан таралади", деган иборанинг пайдо бўлиши ҳам шундан. Уларнинг математика, физика, кимё, астрономия, этнография, тиббиёт, тарих, адабиёт, ахлоқ, фалсафа каби кўплаб соҳаларга оид асарлари, Самарқанд, Бухоро, Хива, Тошкент, Шахрисабз, Термиз ва бошқа шаҳарлардаги қадимий обидалар бутун башариятнинг маънавий мулкидир.

Ўша даврдаги энг буюк мутафаккир олимлардан бири Мухаммад Мусо Хоразмийдир. Бугун бутун дунё фойдаланадиган ҳисоб-китоб амаллари, замонавий технологиялар фаолияти ана шу бобоқалонимиз яратган қондаларга асосланади. Жаҳон илм-фанида ўчмас ўз қолдирган буюк сиймонинг таржимаи ҳоли тўғрисидаги маълумотлар бизгача деярли етиб келмаган, лекин олимнинг асарлари унинг буюк тафаккур соҳиб бўлганлигини яққол намоен этади. Баъзи тарихий маълумотларда унинг номи "ал-Маъжусий" деб ҳам тилга олинади. Бундан унинг аждодлари ариабар келгунига қадар ҳам катта зардуштий олимлар бўлганлигини кўрсатади.

Олим умрининг катта қисми араб халифалигининг пойтахти Бағдодда ўтди. Халифа Хорун ар-Рашиднинг ўғли, 813-833 йилларда ҳукмронлик қилган халифа ал-Маъмун даврида бу шаҳарда ташкил этилган машҳур "Байт ул-Ҳикма", яъни "Доғишманлар уйи" том маънода ўз даврининг илмий академияси эди. Маъмун халифалиги тахтига ўтиришга қадар, яъни 813 йилгача Марв ноиб вазифасида хизмат қилган ва баъзи олимларнинг фикрларига қараганда, 1017-1048 йиллар Марва ноиб бўлиб тайинлангандаёқ, Мовароуннаҳр, Хуросон, Хоразмлик олимлар, истеъдодли ёшларни ўз атрофига тўғлай бошлади. Бу олимларнинг асосий қисми Абдуллоҳ у ерга келганидан аввалроқ тўпланган бўлиши эҳтимолдан холи эмас. Чунки Марв сосонийлар давридан охиригача илмий марказ ҳисобланган.

Маъмунга олимларни бирлаштирган марказ тузиш ҳақидаги фикрни айнан ал-Хоразмий берган бўлиши ҳам мумкин. Чунки Маъмун ўзи ташкил этган бу марказга биринчилар қаторида ал-Хоразмийни таклиф этган ва уни ўшуб илм даргоҳига раис этиб тайинлаган.

Академия ва унда бирлашган олимлар нафақат Шарқ, балки жаҳон илм фанининг ривожига катта ҳисса қўшганлиги барча замонларда тан олинган. Мана шу юксак илм марказининг раиси ватандошимиз Мухаммад ибн Мусо ал-Хоразмий эди. "Байт ул-Ҳикма"да ижод қилган олимлар ўзларига мансуб бўлган фан соҳаларидаги фаолиятидан ташқари қадимги юнон тилида ёзилган Аристотел, Птолемей, Евклид, Демокрит, Соқрат, Пифагор, Гален каби қадимги юнон ва эллилар даврида яшаган юнон олимларининг математика, фалсафа, тиббиёт, география, астрономияга оид бир неча ўзлаб сара асарларини юнон тилидан араб ва сурёний тилларга таржима қилган. Таржималар ва ўзларининг асарлари шу тарихи Қадимий Шарқ фанининг шаклланиши ва юксак тараққиётида муҳим ўрин тутган.

Олим академиядаги фаолияти давомида "Ернинг сурати китоби", "Китоб ал-жабр ва ал-Муқобала" каби ўнлаб буюк асарлар яратди. Лекин олим асарларининг аксарияти бизгача етиб келмаган. Ал-Хоразмийнинг инсоният тарихидаги ва олдидаги энг буюк хизмати, унинг "Китоб ал-жабр ва ал-Муқобала" асари ҳозирги замон алгебра фанига асос солиди ва шу тарихи математика фанининг кейинги асарларида ривожини, шунингдек, жаҳон фанининг ва кейинги асарларда пайдо бўлган техника фанларининг ривожини таъминлаб берди.

Абу Райхон Беруний тўғрисидаги энг

(биринчи мақола)

туғал таърифини йирик немис шарқшуноси Карл Эдуард Заҳау берган бўлса керак: "Дунёда тоғлар кўп, лекин улар орасида шунчалик юксак бир чўққи борки, бу чўққини инсоният ҳеч қачон забт этолмайди, бу - Берунийдир" - деган эди у. Бу улуг зот қанчалар улкан олим бўлганлигини, қанчалар буюк тафаккурга эга эканлигини тасаввурга сиғдириб бўлмайди. Абу Райхон Беруний ўрта асрлар буюк қомусий олимларнинг пешқадами эди. Унинг бу қадар буюклиги ўша даврнинг деярли барча фанларига қўшган бетакрор илмий меросида янада яққол намоен бўлади. Яна бир танкидчи шарқшунос олим А.Беленицкий Берунийнинг йирик "Минералогия" асарини араб тилидан рус тилига таржима қилган. Мана шу таржима жараёнида асардан таъсирланган муаллиф турли минераллар тўғрисида 14 та илмий мақола ёзган. Олимнинг таъкидлашчи, бу асар бундан минг йил аввал ёзилган бўлса-да, мукамаллиги, минераллар ва уларнинг ҳозирги энг замонавий лабораториялардаги аниқлигини мумкин бўлган ҳолларда аниқ берилганки, бундан ақл лол қолади. Ҳолбуки, минералогия Абу Райхон Беруний шугулланган ўнлаб фанларнинг бири эди, холос.

Абу Райхон Берунийнинг илмий ҳаёти асосан Фазнада кечди. 1017-1048 йиллар Фазнада кечирган ҳаёти давомида аллома юздан ортиқ буюк асарлар яратди. У Маҳмуд Фазнавийнинг саройида кечган дастлабки йилларда астрономия ва геодезия масалаларига катта эътибор берди. Бу даврда унинг қисқача "Геодезия" деб юритиладиган "Турар жойлар орасидаги масофани текшириш учун жойларнинг охиригача чегараларини аниқлаш" номли астрономия ва географияга бағишланган асари, "Мунажжимлик санъатидан бошлангич тушунарлар" асари ва ниҳоят унинг "Ҳиндистон" номи билан танилган "Ҳиндларнинг ақлга сиғадиган ва сиғмайдиغان таълимотларини аниқлаш" деб номланган буюк асари яратилади. Бу шох асарнинг вужудга келишига Маҳмуд Фазнавийнинг Ҳиндистонга қилган бир неча бор юришлари сабаб бўлди. Буюк олим бу сирли ўлкага унинг тарихи, географияси, этнографияси иклими ва бошқа хусусиятларини ўрганиш учун қадим қўйдди. Саройнинг энг нуфузли астрологларидан саналган Беруний Маҳмуд Фазнавий билан Ҳиндистонда бир муддат истикомат қилади ва у ерда санскрит тилини мукамал эгаллашга муваффақ бўлади. Унинг "Ҳиндистон" номли асари Ҳиндистон тўғрисида барча замонларда ёзилган энг мукамал асар сифатида ҳозир ҳам ўз қимматини йўқотмаган.

Қолаверса, аллома ёзиб қолдирган 160 дан ортиқ асарлари билан астрономия, астрология, математика, геодезия, геология, минералогия, география, арифметика, табobat, фармакогнозия, тарих, филология каби ўндан ортиқ фанларни янги чўққиларга олиб чиқди. Берунийнинг турли хил фанлардаги ижоди ва муваффақияти унинг том маънода қудратли шахс ва чекисиз билим соҳиб эканлигини кўрсатди ва унинг номини мангуликка муҳрлади.

Урта асрларда яшаган Марказий Осиелик олимлар орасида буюк астроном, математик ва географ Аҳмад ал-Фарғоний алоҳида ўрин эгаллайди. Олимнинг тўлиқ исми Абу Аббос Аҳмад ибн Мухаммад ибн Қасир ал-Фарғонийдир. Манбаларда унинг фарғоналик эканлигидан бўлак маълумот йўқ.

Олимларнинг фикрларига кўра, Ал-Фарғоний Фарғона водийсининг Кубо (Кува) шаҳрида туғилган. 813 йили халифа Хорун ар-Рашиднинг ўғли Абдуллоҳ тахтага ал-Маъмун номи билан ўтиради. Лекин у Бағдодга бормай 819 йилга қадар Марвада яшайди. Натижада, Марв 813 йилдан то 819 йилгача халифаликнинг вақтинча пойтахти бўлиб туради. 819 йили ал-Маъмун бутун сарой аъёнлари ва уламолари билан бирга Бағдодга кўчади. Улар орасида ал-Фарғоний ҳам бор эди. Тез орада юқорида тилга олинган илмий марказ "Байт ул-Ҳикма" ташкил этилади.

Олимлар ўртасида ал-Маъмун Бағдодга келиши билан Ал-Фарғонийни Дамашқдаги расадхонага юборган, деган тахминлар бор. Абу Райхон Берунийнинг бир хабари шундай тахминга асос бўлади. Унинг айтишига кўра, ал-Маъмуннинг Бағдод расадхонасининг ишида Яхё ибн Абу Мансур, ал-Хоразмий ва бошқа олимлар, Дамашқ расадхонасида эса Халид ибн Абдумалик ва ал-Фарғоний билан бирга иккинчи гуруҳ олимлар ишлаганлар. У шунингдек, ал-Фарғонийнинг Сурия шимолида, Синжор шаҳрида 832-833 йиллар Тадмур ва ар-Раққа оралиғида ер меридиани бир даражасининг узунлигини ўлчашда иштирок этгани ҳам айтиган.

861 йилда ал-Фарғоний Қоҳира яқинидаги Раizzo оролида нилометрини, яъни Нил дарёси суви сатҳини белгиловчи ускунани ясаган. Бу асбоб Мисрда деҳқончиликни ривожланишида муҳим роль ўйнаган. Ҳукмдорлар Нил дарёсининг қўйилган ёки қамалганлигига қараб деҳқончилик ишларини тўғри йўлга қўйганлар. Ал-Фарғонийнинг асосий астрономик асари "Самовий ҳаракатлар ва умумий илми нужум китоби" ("Китоб ал-ҳаракат ас-самовия ва жавамиъ илм ан-нужум") XII асрдаёқ Европада лотин тилига икки марта ва XIII асрда бошқа Европа тилларига ҳам таржима қилинганда сўнг, унинг лотинлаштирилган номи "Ал-фраганус" шаклида гарбда бир неча аср давомида жуда машҳур бўлиб кетган.

"Самовий ҳаракатлар ва умумий илми нужум китоби" китоби бир неча асрлар давомида Европа университетларида астрономиядан асосий дарслик сифатида ўқитилиб келинди. Ал-Фарғоний асарининг лотинча таржимаси биринчи марта 1493 йилда нашр этилган бўлиб, у энг қадимги нашр қилинган китоблардан ҳисобланади. Европа Уйғониб даврининг буюк намоендalarидан бири бўлган машҳур олим Региомонтан XV асрда Австрия ва Италия университетларида астрономиядан маърузаларни ал-Фарғоний китобларидан ўқиган. Ал-Фарғоний номи билан Данте (XV аср) ва Шиллерлар (XVIII аср) ҳам эслашган.

Ҳозирги кунда ал-Фарғонийнинг саккиз асари маълум бўлсада, уларнинг бирортаси ҳам ҳозирги замон тилларига таржима қилинмаган. "Самовий ҳаракатлар ва умумий илми нужум китоби" "Астрономия асослари ҳақида китоб" номи билан ҳам аталади. "Устурлоб яшаш ҳақида китоб" — қўлёзмалари Берлин, Лондон, Махшад, Париж ва Тейхон кутубхоналарида, "Устурлоб билан амал қилиш ҳақида китоб" нинг биргина қўлёзмаси Рампурда (Ҳиндистон), "Ал-Фарғоний жадваллари" қўлёзмаси Патнада (Ҳиндистон), "Ойнинг Ер остида ва устида бўлиш вақтларини аниқлаш ҳақида рисола" қўлёзмалари Гота ва Қоҳирада сақланади.

Амриддин БЕРДИМУРОДОВ,
Ўзбекистон Фанлар академияси Археология институти директори

Партия лойиҳаси

ФАОЛ ВА ТАШАББУСКОР АЁЛЛАР

жамият тараққиётида кўп нарсани ҳал қилишга қодир

Айнур УТЕНИЯЗОВА,
ЎзМТДП Қорақалпоғистон Республикаси
Ижроия қўмитаси Девони етакчи
мутахассиси:

— Тadbирни ўтказишдан мақсад мамлакатимиз ёшлари, хотин-қизлари орасида истеъдод эгаларини кашф этиш, уларнинг маънавий, ҳуқуқий ва сиёсий маданиятини юксалтириш ҳамда сиёсий етакчиларни шакллантириш, қўлаб-қувватлаш, рағбатлантиришдир. Кўрик-танловнинг Қорақалпоғистон Республикаси босқичида туман босқичларида ғолиб деб топилган доно ва зукко хотин-қизлар билим ва иқтидорини намойён қилдилар. Умид қиламизки, бугун ғолиб деб топилган иштирокчи кўрик-танловнинг Республика босқичида ҳам фаол иштирок этиб, Қорақалпоғистон шарофтини муносиб ҳимоя қилади.

Гулбахор ҚАЗАҚБАЕВА,
кўрик-танлов ғолиби:

— Бугунги тadbир ғолиби деб топилганимдан қувончим чексиз. Ижтимоий-сиёсий ҳаётда ўз ўрнини топиб, жамиятга нафи тегишини ўйлайдиган ЎзМТДПнинг фаол аъзоси бўлган ҳар бир аёл бу танловда иштирок этишни катта масъулият деб ҳисоблайди. Биз ёшларга, айниқса, хотин-қизларга яратилаётган кенг имкониятлардан фойдаланиб, мамлакатимизнинг ижтимоий-сиёсий жабҳаларида ўз фаоллигини намойён этиб, жонажон Ўзбекистонимизни янада тараққий эттиришга ўз ҳиссамизни қўшамиз. Бу ўринда бугунги муваффақиятларимиз янада ғайрат-шижоат бағишлайди.

Муяссар ГАНИЕВА,
ЎзМТДП аъзоси:

— Мамлакатимизда биз ёшларга кўрсатилаётган юксак эътибор ва гамхўрликдан чексиз миннатдоримиз. Шу боис, юртимиз келажаги йўлида бор куч ва билимимизни аямая, эзгу ишларнинг муносиб давомчиси бўлиш ниятидамыз. Бугун ўзим орзу қилган, дунёқарашларимга мувофиқ мақсад-вазифаларни ўзида мукжасамлаштирган Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси аъзоларига қабул қилиндим. Эндликда зиммамдаги масъулият, ишончли оқлаб партиямиз ғояларини ҳаётга татбиқ этишда фаол иштирок этиш ва халқимиз учун кўпроқ фойда келтиришни мақсад қилдим.

Илья ДИЛЬМАНОВ,
"Milliy tiklanish" мухбири

Хроника

Истиқлолдан яшнаётган юрт

ЎзМТДП томонидан ташкил этилган тadbирлар шу мавзуга қаратилди

ФАРҒОНА

ЎзМТДП Қувасой шаҳар Кенгаши "Ёшлар қаноти" томонидан "Ўзбекистон ифтихорлари — ёшлар даврасида" мавзусида давра суҳбати ташкил этилди.

— ЎзМТДП "Ёшлар қаноти" томонидан бир неча йилдан буён "Ўзбекистон ифтихорлари — ёшлар даврасида" лойиҳаси амалга ошириб келинмоқда, - деди тadbирда сўзга чиққан партия шаҳар Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси О.Худойбердиев. — Лойиҳанинг асосий мақсади партиянинг ёшларга оид сиёсатини амалга ошириш, мамлакатимизда фан, таълим, маданият ва спорт соҳасида юксак натижаларга эришиб, ўз ютуқлари билан мамлакатимиз довуғини жаҳонга танитиб келаётган, юртимиз ифтихорига айланган инсонлар билан ёшларнинг жонли мулоқотини ташкил этиш ва шу орқали Ватанга муҳаббат, юрт келажагига дахлдорлик ҳамда ундан фахрлилик туйғусини юксалтиришдан иборат.

Тadbир якунида ёшлар туман ижтимоий, маданий, маърифий ҳаётда фаол иштирок этаётган маданият ва таълим соҳаси фидойиларидан ўзларини кизиқтирган саволларга атрофлича жавоб олдилар.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ

ЎзМТДП Паркент туман Кенгаши томонидан "Глобаллашув жараёнлари ва маънавий таҳдид" мавзусида давра суҳбати ўтказилди.

Тadbирда сўз олганлар бугунги кунда ахборот-телекоммуникация тизими тараққиёти ахборот алмашинуви тезкорлигини янада оширишга хизмат қилаётгани, бу борада, айниқса, интернет тармоғидаги имконият ва кулайликлар тобора ортиб бораётгани, бунинг ижобий томонлари билан бир қаторда, салбий жиҳатлари йўқ эмаслигини қайд этиб ўтдилар. Таъкидланганидек, ёшларнинг ёт ғоялар таъсирига тушиб қолмаслиги учун уларни, энг аввало, миллий кадрият ва аъналарга садоқат руҳида тарбиялаш муҳим аҳамият касб этади. Зотан, давлатимиз раҳбари таъбири билан айтганда, "маънавиятга қарши қаратилган ҳар қандай таҳдид ўз-ўзидан мамлакат хавфсизлиги, унинг миллий манфаатларини, соғлом авлод келажагини таъминлаш йўлидаги жиддий хатарлардан бирига айланиши ва охир-оқибатда жамиятнинг инқирозга олиб келиши мумкин".

САМАРҚАНД

ЎзМТДП Оқдарё туман Кенгаши ташаббуси билан "Аждодлар хотираси муқаддас" мавзусида тadbир ўтказилди.

Эътироф этилганидек, истиқлол туфайли буюк аждодларимиз меросини ўрганишнинг кенг уфқлари очилиб, улуг алломаларимизнинг юртимиз ва жаҳон маданияти, илм-фани ривожига қўшган улкан ҳиссасини янада кенг тарғиб этиш ишлари энг поғонага кўтарилди. Халқимизнинг бой ва бетакрор маданий, маънавий, тарихий меросини ўз халқига, айниқса, ўсиб келаётган ёш авлод оғига сингдиришни ўзининг долзарб вазифаларидан бири деб билган Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси томонидан ўтказилаётган бу каби тadbирлар партия сайловолди Платформасида белгиланган юксак маънавиятли, ахлоқли, масъулиятли ва қомил инсонни тарбиялашга кўмаклашиш, улар қалбидан юртимиз тарихидан фахрлилик ва миллий гурур туйғусини уйғотишда муҳим аҳамият касб этади.

НАВОЙ

ЎзМТДП сайловолди Платформасида шахснинг шаклланишида оиланинг ўрни беқиёс эканлигидан келиб чиқиб, оила институти ва унинг кадриятларини мустаҳкамлашга кўмаклашиш борасидаги мақсад-вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида ЎзМТДП Қизилтепа туман Кенгаши томонидан "Юксак маънавиятли оила орқали юксак тараққиёт сари" шиори остида "Оила — муқаддас қўргон" мавзусида маънавий-маърифий тadbир ўтказилди.

Тadbирда таъкидланганидек, оила институтини мустаҳкамлаш мамлакат тинчлиги ва тараққиётининг гаровидир. Дунёқараш кенг, мақсади аниқ бўлган баркамол авлодни тарбиялаш, уларни турли ёт ғоялар, маънавий таҳдидлардан муҳофиза қилишда оила институтининг ўрни беқиёс. Партия томонидан ташкил этилаётган бу каби тadbирлар жамиятнинг муҳим бўғини ҳисобланган оила, унинг кадриятларини асраб-авайлашга кўмаклашиш жараёнида муҳим аҳамият касб этади.

КАШҚАДАРЁ

ЎзМТДП Қарши шаҳар Кенгаши томонидан "Донолик ва ташаббускорлик — сиёсий етакчилик мезони" Республика кўрик-танловининг шаҳар босқичи ташкил этилди.

Эътироф этилганидек, юртимизда истиқлол йилларида хотин-қизларнинг оила ва жамиятдаги нуфузини ошириш борасида изчил ислохотлар амалга оширилди. Хотин-қизлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўйича мустаҳкам қонунчилик базаси шакллантирилди. Аёлга эътиром кўрсатиш — миллат, мамлакат, эртанги кун, келажақ авлодимизга эътиром кўрсатишнинг бош мезонига айланди. ЎзМТДП томонидан ўтказилаётган мазкур кўрик-танлов хотин-қизларнинг сиёсий-ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларга нисбатан дахлдорлик ҳиссини шакллантириш, ҳуқуқий ва сиёсий ташаббусларини қўллаб-қувватлаш ҳамда сиёсий етуқ аёллар ҳисобига партиянинг кадрлар захирасини мустаҳкамлашда айна муқаддас бўлмоқда.

СУРХОНДАРЁ

Мазкур кўрик-танловнинг туман босқичи ЎзМТДП Сарийосиё туман Кенгаши томонидан ҳам ўтказилди.

Таъкидланганидек, кўрик-танлов хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини оширишга қаратилгандир. Айтиш жоизки, аънавий тарзда ўтказиб келинаётган мазкур кўрик-танлов хотин-қизлар орасида истеъдодларни, сиёсий етакчиларни аниқлашга хизмат қилмоқда. Иштирокчилар "Ўзини таништириш маҳорати", "Агар мен депутат бўлсам", "Эркин мавзу" шартлари бўйича ўзларининг ижодий қобилият, истеъдод ва сиёсий-ҳуқуқий билимларини синовдан ўтказишди.

ХОРАЗМ

ЎзМТДП Шовот туман Кенгаши томонидан "Истиқлолдан яшнаётган юрт" мавзусида маънавий-маърифий тadbир ўтказилди.

Таъкидланганидек, мустақиллик энг азиз, энг улуг неъмат. Мамлакатимизда барча соҳаларда эришилаётган ютуқлар, улкан бунёдкорлик ишлари, аҳоли фаровонлигининг ошиши, аввало, истиқлол шарофатидандир. Мустақиллик — бугун биз эришаётган юксак марраларга қанот бўлган олий неъмат. Бугун ҳар бир юртдошимизнинг қалбини гурурга тўлдирётган овоз ва обод Ватан манзаралари, аввало, истиқлол берган тенгсиз имкониятдир. Истиқлол туфайли қандай буюк зотлар авлоди эканлигимиз, ҳеч кимдан кам эмаслигимизни ва ҳеч қачон кам бўлмаслигимизни англаб этиб, қисқа даврда дунё ҳамжамиятида ўз ўрнимизга, ўз сўзимизга эга бўлдик. Иштирокчилар ташкил этилаётган бу каби кечалар ёшларнинг юрт тақдири учун дахлдорликка ундаши шубҳасиз.

Давра суҳбати якунида партиянинг фаол ёш аъзолари истиқлолнинг мадҳ этувчи шеър, куй-қўшиқларни ижро этиб, иштирокчиларга кўтаринки кайфият улашдилар.

Мадина НУРМАНОВА

Бугунги кунда ҳуқуқий демократик давлат ҳамда фуқаролик жамияти барпо этиш, эркин ва обод Ватан қуришга қаратилган, юртимиз кўрки ҳамда турмушимиз мазмун-моҳиятини туб ўзгартишларга олиб келган ислохотлар жараёнида хотин-қизларнинг фаол иштирокини таъминлаш, уларнинг давлат ва жамият қурилишидаги ўрни ва ролини янада кучайтириш, ижтимоий-иқтисодий соҳаларда ҳуқуқ ва манфаатларини муҳофиза қилишга йўналтирилган кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда.

Айниқса, жорий "Соғлом бола йили" Давлат дастури миқёсида юртимизнинг олис худудларида истиқомат қилаётган аёлларимизга ҳар томонлама муносиб шароитлар яратиб беришга қаратилган ишлар мамлакатимиз қонунчилигида ўз ифодасини топиб, бу борада амалий саъй-ҳаракатлар олиб борилмоқда. Яратилаётган имкониятлар замирида уларнинг истеъдоди ва қобилиятлари буй кўрсатаётгани аёлларнинг жамиятдаги мавқеини янада мустаҳкамламоқда.

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси ҳам ўзининг ҳаракат Дастурида аёлларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, уларнинг орзу-ўйлари, интилишлари ва қизиқишларини ўрганиш, пировардида эса хотин-қизларнинг куч-ғайрат, ақл-заковатини улуг мақсадлар йўлида бирлаштиришни асосий вазифаларидан деб билади. ЎзМТДП Марказий Кенгаши "Аёллар қаноти" ва партия Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши, ташаббуси билан ўтказилган "Донолик ва ташаббускорлик — сиёсий етакчилик мезони" республика кўрик-танловининг Қорақалпоғистон Республикаси босқичи ҳам мазкур дастурий мақсад ва вазифалар ижросига хизмат қилди.

Нукус шаҳрида бўлиб ўтган мазкур тadbирда республиканинг шаҳар ва туманларида ғолиб бўлган 9 нафар иштирокчи қатнашди.

Бу йилги танлов йўналишларининг бойитилгани унга бўлган қизиқишини янада кучайтирди, десақ муболага бўлмади. Иштирокчилар "Ўзини таништириш маҳорати", "Ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий ва маънавий саводхонлик беллашуви", "Агар мен депутат бўлсам" лойиҳалари бўйича синовдан ўтдилар.

Кескин ва қизиқарли руҳда кечган кўрик-танловда иштирокчиларнинг саводхонлиги, топқирлиги, донолиги ва ташаббускорлиги муҳим ўрин тутди. Уларнинг мавзунга ёритишдаги ўзига хос ёндашувлари, айниқса, "Агар мен депутат бўлсам"

шартидаги депутат сифатида тақдим этган лойиҳаларида илгари сурилган режа ва ғоялари нафақат томошабинларни, балки ҳакамлар ҳайъатини ҳам бефарқ қолдирмади.

Қизгин мунозараларга бой тарзда ўтган "Донолик ва ташаббускорлик — сиёсий етакчилик мезони" республика кўрик-танловининг Қорақалпоғистон босқичида 1-ўрин Гулбахор Қаззақбаева (Нукус шаҳри), 2-ўрин Мавлюда Ембергенова (Кўнғирот тумани), 3-ўрин Латофат Тожибоеваларга (Беруний тумани) насиб этди. Ғолиблар ЎзМТДП Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши томонидан махсус диплом ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланди. Тadbир якунида партия сафига қўшилиш истagini билдирган ёшларга партия аъзолик гувоҳномалари топширилди.

● **"Донолик ва ташаббускорлик — сиёсий етакчилик мезони" кўрик-танловининг Қорақалпоғистон Республикаси босқичи бўлиб ўтди**

● **Кўрик-танловнинг шаҳар ва туман босқичларида ғолиб бўлган 9 нафар иштирокчи ўзаро беллашди**

● **Иштирокчилар "Ўзини таништириш маҳорати", "Ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий ва маънавий саводхонлик беллашуви", "Агар мен депутат бўлсам" лойиҳалари бўйича синовдан ўтдилар**

● **Ғолиб иштирокчи кўрик-танловнинг Республика финал босқичига йўлланма олди**

Ёшлар акцияси

Кўҳна юртнинг қутлуғ қадамжолари

худудларда "Озод юртнинг обод гўшаси" акцияси давом этмоқда

(Давоми. Боши 1-бетда)

Ободлик кўнгилдан бошланади. Кўнгиллар ободлиги эса Ватанни улугловчи, ўтмиш аънава ва кадриятларини асраб-авайловчи кучдир. Она-юрт, ота маконимизни севиш, унинг ҳар бир қарч ерини муқаддас билиш, унга содиқ фарзанд бўлиш ҳам қарз, ҳам фарз саналади.

ЎзМТДП Наманган вилоят Кенгаши томонидан Чортоқ туманида жойлашган Балиқлик кўл Султон Увайс Қарамли қадамжосида "Озод юртнинг обод гўшаси" ёшлар акцияси ўтказилди.

— Маънавиятимизни юксалтиришда миллий урф-одатларимиз, аъналаримиз замирида мукжасам бўлган меҳр-оқибат, инсонни улуглаш, тинч-осойишта ҳаёт, дўстлик ва тотувлини қадрлаш, турли муаммоларни биргаликда ҳал қилиш каби ибратли кадриятлар тобора муҳим аҳамият касб этмоқда, - деди тadbирда сўз олган партия вилоят Кенгаши "Ёшлар қаноти" етакчиси Азамат Номанов. — Бу борада маънавий ҳаётимизнинг узвий қисмига айланиб кетган халқ ҳашарлари истиқлол даврида янгича маъно-мазмунга эга бўлиб, умуммиллий аънава сифатида ёшлар қалбидан

чуқур жой эгаллади. Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси томонидан аънавий тарзда ўтказилаётган мазкур акция халқимизнинг илмий-тарихий меросини чуқур ўрганиш ва истиқлол шарофати билан эришилган ютуқларни аҳоли ўртасида кенг тарғиб қилиш, ёшларни моддий ва маънавий меросимизни асраб-авайлаш, миллий кадрият, аънава ва урф-одатларимизга садоқат руҳида тарбиялаш сингари партия дастурий мақсад-вазифалари ижросини таъминлашда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Акция давомида Балиқлик кўл Султон Увайс Қарамли қадамжоси атрофи ободонлаштирилди. Ер майдончалари юмшатилиб, бегона ўтлардан тозаланди. Шунингдек, турли манзарали дарахт кўчатлари ва гуллар экилди.

Шунингдек, акция доирасидаги ободонлаштириш тadbирлари Косонсой туманидаги ўрта асрларда барпо қилинган "Султон Малик Сербашх" қадамжоси, Чуст туманидаги "Ҳаси Мирал Ота" зиёратгоҳи ҳамда "Бобораҳим Машраб" музейида ҳам давом эттирилди.

Тadbир давомида акцияда фаол қатнашган ёшларга партиянинг фахрий ёрлик ва эсдалик совғалари топширилди.

Ана шундай акция ЎзМТДП Бухоро вилоят Кенгаши "Ёшлар қаноти" томонидан Ситорай Моҳи Хоса саройида ҳам ўтказилди.

— Бухоро вилоятидаги энг катта музейлардан бири бўлган халқ амалий санъати музейи - Бухоро амирлигида ҳукмронлик қилган мангитлар сулоласининг сўнгги вакили Амир Олимхон даврида қурилган Ситорай Моҳи Хоса ёзги саройи худудида жойлашган, - дейди музей катта илмий ходими, ЎзМТДП Бухоро вилоят Кенгаши фаоли Умид Ҳасимов. — Айни пайтда музей учта асосий бинодан иборат. Улардан биринчиси — айвон, дахлиш, ётоқхона, "Оқ уй", кутиш ва шахмат заллари, зиё-фатхона, мирзахона, чойхонадан иборат бўлган, яъни асосий ҳисобланган — қабулхона биноси, саккиз хоналик кўш — "Хонаи ҳашт" ва охириги икки қаватли канизакхона биноларидир. Бу ерда XIX аср охири XX аср бошларида Бухорода ҳукмронлик қилган сулола вакиллари ва оддий халқ томонидан ишлатилган турли хил ашёлар ҳамда ўша даврга оид халқ амалий санъати намуналари жойлашган.

Ушбу тарихий мажмуани обод этиш асносида ёшлар унинг бунёд этилиш тарихи хусусида

қизиқарли маълумотларга ҳам эга бўлишди.

Акция доирасида иштирокчилар томонидан Ситорай Моҳи Хоса ёзги саройининг жанубий дарвозаси худуди ободонлаштирилди. Партия фаоллари томонидан музей боғига турли хил гуллар, мевали ва манзарали кўчатлар ўтказилди. Шундан сўнг партия фаолларининг музей бўйлаб саёҳати ташкил этилди. Улар музей экспонатлари билан яқиндан танишдилар. Шунингдек, тadbир давомида иштирокчиларга музейда жойлашган экспонатлар, хусусан, халқ бадий хунармандчилиги йўналишларидан саналган ганчкорлик ва заргарлик санъати тарихи ҳақида мутахассислар томонидан маълумот берилди.

Хулоса ўрнида шуни айтиш мумкинки, партия худудий Кенгашилари томонидан ўтказилган ёшлар акцияси эртаимиз эгаларида Ватанга муҳаббат, кўҳна тарихимиздан фахрлилик, шу юрт келажагига дахлдорлик туйғусини мустаҳкамлаш баробарида, уларни улуг аждодларга муносиб авлод бўлишга ундагани шубҳасиз.

Азамат ҚОСИМОВ,
ЎзМТДП Наманган вилоят
Кенгаши матбуот котиби,
Шаҳзода ҒАФФОРОВ,
«Milliy tiklanish» мухбири

Депутатлик бирлашмалари

Қонун лойиҳасига шарҳ

Ижтимоий шериклик

унинг ҳуқуқий асоси мустаҳкамланмоқда

Парламент палаталари қўшма мажлисида Президентимиз томонидан тақдим этилган "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" юртимизда амалга ошириладиган демократик ислохотларнинг янги bosқичини бошлаб берди. Хусусан, Концепцияда илгари сурилган гоъларни ҳаётга татбиқ қилиш нуктаи назаридан ишлаб чиқилган "Ижтимоий шериклик тўғрисида"ги қонун лойиҳаси жамиятимиз ижтимоий тараққиётида муҳим ўрин тутди.

Дарҳақиқат, ижтимоий шерикликнинг асл моҳияти жамиятдаги барча аҳолилар, барча ташкилотларнинг бир улғу мақсад атрофида бирлашиб, бир ёқадан бош чиқариб, аҳил-иноқ, тинч-тотув бўлиб давлат ва жамият ҳаётидаги муҳим масалаларни ҳал этиш борасидаги ҳамкорлигини билдиради. Халқимизнинг азалий қадриятларида аҳил-иноқлик, дўст-биродар бўлиб яшаш, бир-бирини қўллаб-қувватлаш, ўзаро ёрдам кўрсатиш каби тушунчалар ардоқлаб келинади. Бу эзгу аъёнлар ота-боболаримиз ҳаётининг маъно-мазмунига, турмуш-тарзининг ажралмас қисми айланган. Зеро, бу хусусият Президентимизнинг "Юксак маънавият — енгилмас куч" асарига ҳам "шарҳ халқлари, ота-боболаримиз қадимдан икки дарё ораллигида, табиятнинг инжиқликларини ҳамжихатлик билан енгиб доимо меҳр-оқибатли бўлиб, бир-бирини қўллаб-қувватлаб яшашган. Табиатиинг ўзи, яшаш шароити, ҳаётнинг ўзи уларни шу руҳда тарбиялаган. Тарихий воқеликка мана шундай қараш, жамулам бўлиб, жамоа бўлиб уюшиб, бир маҳалла бўлиб яшаш туйғуси биз учун ҳаёт фалсафасига, яна ҳам аниқроғи, ҳаёт қонидасига айланган кетган" дея таҳлил этилади.

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг дастурий гоълариди ҳам минг йиллар давомида шакланган қадриятларни асраб-авайлаш, уни келгуси авлодга етказиш, жамиятдаги аҳил-иноқликни, тинч-тотувликни таъминлашга қўмаклашиш сингари муҳим масалалар акс этган. Шулардан келиб чиқиб, партия демократик қадрият ва кўникмаларни жорий қилиш, ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамиятини барпо этиш жараёнларини чуқурлаштириш тарафдори сифатида ўз олдига бир қатор вазифаларни белгилган.

Эътироф этиш жоизки, "Ижтимоий шериклик тўғрисида"ги қонун лойиҳасининг асосий мақсадларидан бири ҳам нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳамда фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини янада тараққий топишига эришиш, амалга ошириладиган ислохотларимизнинг очик-ошкоралиғи ва самардорлигини таъминлаш, уларнинг ролини кучайтиришга қаратилган. Ушбу қонун лойиҳасида ижтимоий-иқтисодий ривожланиш дастурларини амалга ошириш, гуманитар муаммоларни ҳал этиш, мамлакатимиз аҳолиси турли қатламларининг ҳуқуқ ва эркинликлари, манфаатларини ҳимоя қилишда нодавлат нотижорат ташкилотларининг ҳаётини қучайтириш орқали уларга барҳам бериш, жамиятда меҳр-муруват, ҳомийлик ва юксак тиббий маданиятни юксалтиришга қўмаклашиш каби масалалар сифатида белгиланган. Ушбу дастурий мақсад-вазифаларни амалга оширишда партия гуруҳлари аъзоларининг депутатлик сўровлари муҳим аҳамият касб этмоқда. Жумладан, Бахтиёр Бозоров томонидан Хатирчи туман аҳолиси мурожаати асосланиб, қурилиш тўхтаб қолган кўп тармоқли туман поликлиникасини ишга тушириш мақсадида туман тиббиёт бирлашмаси бош врачига депутатлик сўрови юборилди. Мазкур масала ўрганилиб, вилоят инженеринг компаниясининг молиялаштириш инвестицион дастурига киритилиши режалаштирилмоқда. Шунингдек, тумандаги Лангар қўрғони аҳолиси мурожаатини ижобий ҳал этиш мақсадида депутат Б.Бозоровнинг туман ҳокими Ф.Алиевага юборган сўрови ҳам ижобий ҳал этилиб, ҳудуднинг носоз йўллари таъмирланди.

жорат ташкилотларининг давлат тузилмалари билан ўзаро муносабатларидаги аниқ чегараларни белгилаш ва ташкилий-ҳуқуқий механизмларни такомиллаштириш каби масалалар бўйича нормалар белгиланган.

Қонун лойиҳасида давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари билан нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳамда фуқаролик жамиятининг бошқа институтларига аҳолини иш билан таъминлаш, бандликка қўмаклашиш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантириш, атроф-муҳитни ва аҳоли саломатлигини асраш ва шу орқали баркамол, соғлом ёш авлодни шакллантириш вазифаларини юқлаш билан боғлиқ меъёрлар белгиланмоқда. Шунингдек, қонун лойиҳасида оналик ва болаликни, аёллар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, фуқаролик жамияти шароитида ниҳоятда муҳим аҳамиятга эга бўлган аҳолининг ҳуқуқий билимларини, ҳуқуқий онг ва маданиятини оширишга қаратилган йўналишлар, аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш, қўллаб-қувватлашда ижтимоий шерикликни амалга ошириш масаласи ўз аксини топган.

Шу билан бирга қонун лойиҳасида нодавлат нотижорат ташкилотларининг ташаббусларини ривожлантириш ва ролини кучайтириш, шунингдек, ижтимоий муҳим масалаларни ҳал қилишда жойларда уларнинг фаол иштирокини рағбатлантириш билан мақсадида Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашилари томонидан куйидагиларни ташкил этиш назарда тутилган. Жумладан, ижтимоий комиссиялар таркибига маҳаллий ҳокимият вакиллик органларининг депутатлари, ҳокимликларнинг те-

гишли бўлимлари, адлия ва молия органлари, ННТ вакиллари кириши белгиланган. Бундан ташқари, нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватловчи жамоат фондлари фаолияти билан боғлиқ нормалар акс этган.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, қонун лойиҳасида назарда тутилган нормалар Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг дастурий мақсадлари ҳамда сайловолди Платформасида белгиланган асосий вазифаларга ҳамроҳанг. Жумладан, ушбу ҳуқуқий ҳужжатнинг 5-моддасида қайд этилган ҳар томонлама баркамол ва соғлом ёш авлодни шакллантириш, ёшларга билим бериш, уларни маънавий-ахлоқий жиҳатдан тарбиялаш ва касбга йўналтириш ёки фан, таълим, ахборотлаштириш тизими, маданият ва спортни ривожлантириш, миллатлараро, маданиятлараро ва фуқаролар тотувлигини мустаҳкамлаш, кўп асрлик маънавий-ахлоқий ҳамда тарихий-маданий қадриятларни тиклаш ва сақлаш каби соҳаларда ижтимоий шерикликнинг амалга оширилиши белгиланаётганлиги партиямиз ва электротимиз манфаатларига тўла мос келади. Шу нуктаи назардан ушбу қонун лойиҳаси муҳокамалари жараёнида Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фаоллари, Қонунчилик палатасидаги фракцияси аъзолари фаол иштирок этиб, уни такомиллаштириш билан боғлиқ кўплаб амалий тақлиф ва мулоҳазалар беришди.

Хулоса қилиб айтганда, ушбу қонуннинг қабул қилиниши ҳуқуқий демократик давлат, очик ва кучли фуқаролик жамиятини таркиб топтиришда муҳим аҳамият касб этиши билан бирга фуқаролар, кенг жамоатчиликнинг давлат ва жамият бошқарувидаги иштироки кўламининг янада орттишига амалий таъсир кўрсатади.

Арслон ЭШМУРОВОВ,
ЎзМТДП фракцияси аъзоси

Фракция аъзолари қонун лойиҳаларини муҳокама қилмоқдалар.

Депутатлар фаолиятдан

Ҳар қандай масалага ечим топиш

халқ вакилларининг ташаббускорлигига боғлиқ

Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш, кучли фуқаролик жамиятини шакллантиришда сиёсий партиялар муҳим ўрин тутди. Бу ўз навбатида, депутатлар зиммасига улкан масъулият юқлаш билан бирга улғу давлат ва жамият тақдирига нисбатан дахлдорлик ҳиссининг орттишига сабаб бўлади. Айниқса, халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлар депутатлари жойлардаги айрим муаммоларни ҳал этиш, электротимизни ўйлантираётган масалаларга ижобий ечим топишда ўз ваколатларидаги унумли фойдаланган ҳолда фаоллик ва ташаббускорлик кўрсатишлари талаб этилади.

лар ёнидаги ноқонуний қурилмалар олиниб, қўламанзорлаштириш, болалар майдончалари қуриш ишлари ташкил қилинди. Депутатларимизнинг бу борадаги саъй-ҳаракатлари халқимизга тарихан хос бўлган соғлом турмуш тарзи, саломатлик маданиятини ривожлантириш, ҳудуднинг ободлигига хизмат қилиб, экологик ҳавфсизликни таъминлаш, соғлом авлоднинг вояга етказишда муҳим аҳамият касб этди.

— Халқ депутатлари Янгийўл туман Кенгашида ЎзМТДПдан сайланган 8 нафар депутат самарали фаолият олиб бормоқда, - дейди ЎзМТДП Янгийўл туман Кенгаши Ижроия Кўмитаси раиси Шоира Рашидова. — Утган йили уларнинг ташаббускорлигида 10 га яқин масалалар доимий комиссиялар доирасида ҳал этилди. Бундан ташқари, партия электротимиз манфаатлари ҳамда ҳудудни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришга дахлдор 22 та депутатлик сўровлари амалга оширилди. Шундан 16 та сўров Н.Жўрабоев томонидан киритилиб, ҳал этилгани бу депутатнинг қай даражада фаол эканлигини далolat беради. Унинг ташаббускорлиги аҳолининг ижтимоий фаоллигини ошириш, жумладан, ёшлар ва хотин-қизларнинг жамиятни модернизация қилиш, янгилаш, маънавий қадриятлар, халқ аъёнларини сақлаш ҳамда бойлиқни жараёнларида тўлақонли ва фаол иштирок этишини таъминлашга қўмаклашишда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Дарҳақиқат, Шоира опа таъкидлаганидек, депутат Н.Жўрабоев ташаббуси билан тумандаги таълим муассасалари, маҳаллалар, бошланғич партия ташкилотларида кўплаб учрашув ва давра суҳбатлари ташкил этилиб, аҳолининг сиёсий-ҳуқуқий билимларини оширишга алоҳида эътибор қаратилаётган экан. Н.Жўрабоев мазкур

Бошланғич партия ташкилотлари ҳамкорлигида Н.Жўрабоев қатор масалаларнинг ижобий ечим топишига қўмаклашиб келмоқда. Унинг саъй-ҳаракатлари билан амалга оширилган ишлар ҳудуднинг ободлигига, аҳоли турмуш тарзининг яхшиланишига хизмат қилаётди. Жумладан, тумандаги "Дархон" маҳалла аҳолисининг мурожаатларини инобатга олиб, ҳомийларни жалб этган ҳолда ҳудуддаги 800 метрлик газ қувурларини юқори босимли газ йўналишига ўтказишга эришилди. Шунингдек, депутат 2012 йилда тегишли идораларга сўров киритиб, тумандаги Абай кўчасининг 610 метрлик носоз сув қувурларини янги пластмасога труба нарқа алмаштирилишига ҳисса қўшган!

Таъкидлаш керакки, миллий аъёнлар ва жонан ютуқларини ҳисобга олган ҳолда таълим-тарбия тизимини янада ривожлантириш ва сифат жиҳатидан янги bosқичга кўтариш ЎзМТДП дастурида белгиланган устувор вазифалардан саналади. Мана шу эзгу мақсадларни амалга оширишда ўз ташаббускорлигини намойиш этиб келаётган депутатларимиз қатори Н.Жўрабоев ҳам тумандаги 31-мактаб учун қўшимча бино ажратилишини сўраб, туман ҳамда вилоят халқ таълими муассасалари фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиш бўлими, туман молия бўлимига депутатлик сўровлари билан мурожаат қилган. Натияжада ҳозир мактаб четиди фойдаланилмаётган эски бино ўрнида 80 ўринли замонавий мактаб синфхоналари қурилиши бошлаб юборилди.

Юқорида келтирилган мисоллар халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларга ЎзМТДПдан сайланган депутатларнинг аҳоли турмуш-тарзини ўрганиш, электротимиз муурожаатлари алоҳида эътибор қара-

- **Депутатлар электротимиз манфаатларини қай даражада ҳимоя қилмоқда?**
- **10 га яқин масала доимий комиссия доирасида ҳал этилди**
- **22 та депутатлик сўровлари амалга оширилди. Унинг 16 таси депутат Нажмиддин Жўрабоевга тегишли**
- **Жойларда БПТлар фаолиятини янада кучайтириш лозим**
- **Барча депутатлар фаолиятини ҳам талаб даражасида деб бўлмади**

йўналишида самарали ишларни ташкил қилишининг асосий омил аҳолига энг яқин бўлган ҳисобланган — бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини кучайтириш деб билади.

— Сиёсий партиянинг гоъ ва мақсадларини тарғиб қилиш, электротимиз вакилларини ўйлантираётган масалаларни ўрганиб, уларнинг ечимини топишга қўмаклашишда кўйи бўлганлар фаоллиги муҳим аҳамиятга эга, - дейди биз билан суҳбатда Н.Жўрабоев. — Депутатлар ва бошланғич партия ташкилотларининг мустаҳкам алоқиси эса олдимизда турган мақсадларга эришишда муҳим ўрин тутди. Қолаверса, фуқаролар мурожаатларининг ўз ўрнида ечим топишига ҳам замин бўлади, - дейди суҳбатдошимиз.

тиш асосида 80 ўринли амалга ошириладиган саъй-ҳаракатларидан далolatдир. Бирок, бу барча депутатлар фаолияти талаб даражасида дегани эмас. Айрим депутатлар фаолиятидаги суҳбатчиликлар, жойларда сайловчилар ва партия электротимиз манфаатларининг ифода этилмаётгани ечимини кутаётган масалаларнинг эътибордан четда қолишига сабаб бўлаётди. Аслида эса халқнинг ишонган вакили сифатида ЎзМТДПдан сайланган барча даражадаги депутатлар фаолияти партия Дастури ва сайловолди Платформасида белгиланган вазифаларини самарали бажаришга ва шу орқали юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигини таъминлашга қаратилмоғи лозим.

Умида УЗОКОВА

Депутатлик сўровлари

Электротимиз мурожаати

ҳал этилиши ҳудудлар ривожиди муҳим омил ҳисобланади

(Давоми. Боши 1-бетда)

Бу борада ЎзМТДП Навоий вилоят, туман ва шаҳар Кенгашиларидаги партия гуруҳларининг фаолияти хусусида тўхталиб ўтмоқчимиз. Ҳўш, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришда, аҳолининг турмуш даражасини юксалтиришда депутатлар қай даражада фаоллик кўрсатмоқда? Улар ўз ваколат доирасидаги вазифаларни амалга оширишга қанчалик эътибор қаратишмоқда?

Айтиш мумкинки, халқ депутатлари Навоий вилоят, туман ва шаҳар Кенгашиларидаги партия гуруҳлари томонидан ўтган йилда ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, хусусан, аҳолининг турмуш даражасини кўтариш, электротимизни ўйлантираётган айрим муаммолар ечимини топишга жиддий эътибор қаратилди. Жумладан, маҳаллий Кенгашлар сессияларига партия гуруҳлари томонидан киритилаётган ташаббус-масалалар юзасидан қабул қилинаётган сессия қарорларининг ижроси муайян ҳал ҳудудга тегишли бўлган масаланинг ҳал этилишида муҳим аҳамият касб этмоқда. Депутатлар фаолиятининг яна бир мезони бўлган депутатлик сўровлари борасида ҳам ЎзМТДПдан сайланган вакиллар самарали натижаларга эришилди. Халқ депутатлари вилоят Кенгашидаги партия гуруҳининг мазкур йўналишдаги фаолияти сўйимизнинг ёрқин тасдиғидир.

— ЎзМТДП сайловолди Платформасида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш, партия электротимиз манфаатларини ҳимоя қилишда депутатлар имконияти ва ваколатларидан мақсадли фойдаланиш муҳим аҳамиятга эга, - дейди халқ депутатлари вилоят Кенгашидаги партия гуруҳи раҳбари Бахтиёр Бозоров. — Шу боис, фаолиятимиз давомида депутатлар фаолиятини ошириш, сайловчилар билан самарали ишлаш тизимини такомиллаштиришга жиддий ёндашяпмиз. Таъкидлаш жоизки, мамлакатимизда демократик ислохотларни чуқурлаштириб, кучли фуқаролик жамиятини шакллантириш йўлида қатор саъй-ҳаракатлар амалга ошириладиган ҳозирги даврда фуқароларнинг ҳуқуқий ва сиёсий саводхонлиги ошииб, улардан тушаётган мурожаатлар сонини ва мазмун-моҳияти ҳам бойиб бормоқда. Улар асосида маҳаллий ҳокимият ва мутасадди ташкилот раҳбарларига депутатлар томонидан юборилаётган сўровларнинг ижобий ҳал этилаётгани партиянинг жамиятда обрў-эътибор қозониши ҳамда фуқароларнинг ўзи сайлаган депутатга нисбатан ҳурмати ва ишончи ошишида муҳим ўрин тутаетир, - дейди суҳбатдошимиз.

Маълумки, ЎзМТДП сайловолди Платфор-

масида аҳоли саломатлигини мустаҳкамлашга, ижтимоий ҳавфи касалликлар профилактикасини кучайтириш орқали уларга барҳам бериш, жамиятда меҳр-муруват, ҳомийлик ва юксак тиббий маданиятни юксалтиришга қўмаклашиш каби масалалар сифатида белгиланган. Ушбу дастурий мақсад-вазифаларни амалга оширишда партия гуруҳлари аъзоларининг депутатлик сўровлари муҳим аҳамият касб этмоқда. Жумладан, Бахтиёр Бозоров томонидан Хатирчи туман аҳолиси мурожаати асосланиб, қурилиш тўхтаб қолган кўп тармоқли туман поликлиникасини ишга тушириш мақсадида туман тиббиёт бирлашмаси бош врачига депутатлик сўрови юборилди. Мазкур масала ўрганилиб, вилоят инженеринг компаниясининг молиялаштириш инвестицион дастурига киритилиши режалаштирилмоқда. Шунингдек, тумандаги Лангар қўрғони аҳолиси мурожаатини ижобий ҳал этиш мақсадида депутат Б.Бозоровнинг туман ҳокими Ф.Алиевага юборган сўрови ҳам ижобий ҳал этилиб, ҳудуднинг носоз йўллари таъмирланди.

Бундан ташқари, халқ депутатлари вилоят Кенгашига ЎзМТДПдан сайланган депутат Э.Уриновнинг Қизилтепа туман тиббиёт бирлашмасини алоҳида сув тармоғи ва газ қувурлари билан таъминлаш тўғрисидаги депутатлик сўровлари ҳам мутасадди ташкилот раҳбарлари томонидан ўрганиб чиқилиб, мазкур масалалар ечимини юзасидан амалий ишлар бошлаб юборилди.

— Партиямиз сайловолди Платформасида мамлакат ва халқимиз манфаатларини кўзлайдиган ва устувор деб биладиган баркамол авлодни тарбиялаш борасида юртимизда олиб борилаётган кенг қўламли ишларда фаол иштирок этиш ўта муҳим вазифа сифатида белгиланган, - дейди халқ депутатлари Навоий вилоят Кенгашидаги партия гуруҳи аъзоси М.Пардаева. — Шу боис, келажакимиз ворислари бўлган ёш авлодни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларга муносиб шарт-шароитлар яратиб бериш борасида амалга ошириладиган ишларга қўмаклашиш биз депутатлар зиммасига катта масъулият юқлади. Демакки, мазкур масалага доимо эътиборли бўлишимиз, ўз ваколатимиз доирасида таълим масканларидаги айрим муаммолар ечимини топишга қўмаклашишимиз даркор. Хусусан, Навоий шаҳар бирлашган иссиқлик энергия хизмати бошлиғи И.Афоков ҳамда "Навоийазот" ОАЖ бошқаруви раиси Н.Солиевага юборилган депутатлик сўровларида шаҳардаги 4-умумтаълим мактаби ва ҳудуддаги 10-сон мактабга таълим муассасасини таъмирлаш ва иситиш тизимини яхшилашда амалий ёрдам сўралган эди. Айни пайтда ҳар

икки масалани ижобий ҳал этиш юзасидан муайян саъй-ҳаракатлар бошлаб юборилган.

Дарҳақиқат, ЎзМТДПдан сайланган ҳар бир депутат партия дастурий мақсадлари ва сайловолди Платформасида белгиланган вазифалардан келиб чиққан ҳолда электротимиз манфаатларини ҳимоя қилиш, уларнинг фаровон турмуш тарзига эга бўлишини таъминлашга қўмаклашмоқда. Энг муҳими, депутатларимиз кўмағи билан ижобий яқун топаетган ишлар аҳоли — инсон манфаатларига хизмат қилмоқда.

Ана шундай эзгу ҳаракатларнинг яна бирига тўхталасак. Утган йилнинг сўнггида Навбахор туман "Ғужонтена" МФИда истиқомат қилаётган бир гуруҳ меҳнат фахрийлари томонидан халқ депутатлари туман Кенгашидаги партия гуруҳига ҳудуддаги электр энергияси билан боғлиқ бўлган мунтазам узилишлар ҳақида депутатлик қилинган. Мазкур масала юзасидан халқ депутатлари вилоят Кенгаши депутати Лочин Облоқулов вилоят электр тармоқлари ОАЖ раҳбари С.Ҳожиевга депутатлик сўрови юборган эди. Натияжада аҳоли талаби қондирилиб, ҳудуддаги 14 нафар исстеъмолчи ТП-437 трансформатор пунктига уланган ва электр энергияси таъминоти билан боғлиқ камчиликлар бартарфат этилган.

Таъкидлаш жоизки, мутасадди ташкилот ва корхоналар раҳбарларига юборилаётган депутатлик сўровларида коллеж битирувчиларини иш билан таъминлаш, уларга имтиёзли микрокредитлар ажратилиши масаласи ҳам эътибордан четда қолгани йўқ. Шунингдек, ўтган йили вилоятни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, аҳоли турмуш даражасини юксалтиришга оид бир қатор масалалар депутатларнинг диққат марказида бўлди. Бирок, ўрни келганда айтиш жоизки, бу каби фаоллик барча депутатлар фаолиятида ҳам кузатилаётгани йўқ. Зеро, ҳозирги шиддатли давр, қолаверса, депутатлик мақоми ҳар бир депутатдан фаол ва ташаббускор бўлишни, қалбани уйғоқликни талаб этади. Депутатнинг ўз ваколатидан тўғри фойдалана билиши эса электротимиз манфаатлари ва юрт тараққиётига хизмат қилади.

Халқ депутатлари вилоят Кенгашидаги партия гуруҳи раҳбари Бахтиёр Бозоровнинг таъкидлашича, депутатлар жорий "Соғлом бола" йилида ҳам сессиялар кун тартибига электротимиз манфаатлари билан боғлиқ қатор масалаларни киритиб, юрт равнақига ҳамда аҳолининг турмуш фаровонлигини таъминлаш юзасидан тегишли мутасаддиларга депутатлик сўровлари юборишни давом эттиришмоқда.

Ўралои ТУРДИЕВА,
"Milliy tiklanish" мухбири

(Уш) олган сурат.

...Пойтахтимизнинг Чилонзор туманидаги 178-ихтисослаштирилган умумтаълим мактабининг 5-синфида инглиз тили дарси. Замонавий мультимедиа усуллари билан жиҳозланган синфхонада ўқувчилар инглиз тилида берилаётган саволларга бурро-бурро жавоб қайтармоқда. Ўқитувчи уларга мавзуга доир тасвирларни намойиш қилаётир.

Истиклол иншоотлари

Ёш истеъдод эгалари учун яна бир қулайлик

Мухтарам Президентимизнинг 2008 йил 8 июлдаги "Болалар мусиқа ва санъат мактабларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва уларнинг фаолиятини янада яхшилаш бўйича 2009-2014 йилларга мўлжалланган Давлат дастури тўғрисида"ги қарори баркамол авлодни тарбиялаб, вояга етказишда муҳим дастурий аҳамият бўлади. Бугун юртимизнинг қайси зўшасига борманг, шаҳару қишлоқларимиз кўркига кўрк қўшиб турган мухташам санъат қошоналарини кўрасиз.

ришлиш" МЧЖ курувчи-муҳандислари тез ва сифатли қилиб бажариш ҳаракатида. Мазкур курилиш ташкилоти бир неча йилдан бунён вилоятда олиб борилаётган курилиш-таъмирлаш ишларида фаол иштирок этиб, барча ишларни қисқа фурсатда, сифатли қилиб топшириб келади.

— Болалардаги қобилият, истеъдод, иқтидорни ўз вақтида илғаб, уларга қўмаклашиш, нафақат ота-онанинг, балки жамиятнинг ҳам вазифаси саналади, — дейди биз билан суҳбатда мусиқа ва санъат мактаби директори Аъзамжон Сулаймонов. — Юртимизда ёшларнинг замон талаблари асосида таълим олишлари ва истеъдодларини юзга чикаришлари учун бундай мактабларда барча имконият яратиб берилган. Айниқса, бундай санъат қошоналарининг қишлоқ-ойларда ҳам курилиши ёш истеъдодларни кашф этишда катта аҳамиятга эга.

Президентимиз Ислам Каримов ташаббуси билан болажонларимиз барча шароитлар яратилган кенг ва ёруғ дарс хоналарда мусиқа сирларини ўрганиш имконига эга бўлишди. 28 нафар ўқитувчиларимиз ёшларга фортепьяно, торли ва халқ чолғулари, анъанавий ихрочилиқ, эстрада, хореография каби еттига йўналишда машғулотлар олиб боришди. Мактабимиз фойдаланишга топширил-

са, йўналишларимиз сони яна 3-4 тага кўпаяди. Ўқитувчи ва ўқувчиларимиз орасида Республика миқёсида ўтказилаётган турли кўрик-танловларнинг голиб ва совриндорлари кўчилиқни ташкил этади. Масалан, ўтган йили Тошкент шаҳрида ўтказилган "Наврўз садолари" кўп овозли оркестр ва ансамбллар фестивалининг Республика босқичида мактабимиз ўқувчиларидан тузилган "Шодиёна" оркестри голиблиқни қўлга киритиб, 1-даражали диплом билан тақдирланди. Самарқанд шаҳрида ўтказилган "Ягонасан, муқаддас Ватан" кўрик-танловининг Республика босқичида иштирок этган мактабимиз ўқитувчиси Аъзамжон Дорипов фахрли 3-ўринни эгаллади. Айни кунда мактабимизнинг 5 нафар ўқувчиси Муҳиддин Қори-Ёқубов номидида Республика ёш ихрочилар кўрик-танловининг вилоят босқичида голиблиқни қўлга киритиб, республика босқичига тайёргарлик кўрмоқда. Бундан кейин республика ва халқаро миқёсидаги танловларда иштирок этишни ўз олдимиқсага мақсад қилиб қўйганми. Бугун ўғил-қизларимизнинг таълим-тарбиясига ҳар тарафлама эътибор берилаётганлигида эртанги кунимиз эгаларига билдирилаётган юксак ишонч ва рағбат муҳассас.

Эркин Йўлдош,
"Milliy tiklanish" мухбири

Реклама ўрнида

Ислоҳотлар изчиллиги йўлида

Навоий вилояти республикамизнинг энг кенжа, аммо санъат ривожланган, иқтисодий салоҳияти юксак ҳудудлар сирасига қиради. Навоий вилоятининг аграр соҳада етакчилик қилаётган туманларидан биридир. Ер майдони кенг, аҳолиси юз мингдан ортиқ бу маскан Нурота, Қошмех, Кармана туманлари билан чезарадош. Ҳудуд аҳолиси асосан пахтачилик, галлачилик, пиллачилик, боғдорчилик ҳамда чорвачилик билан шуғулланиб келади.

қиш ҳажми кўпайиб, сифат даражаси ошмоқда. Толанинг экспорт ҳажмининг кўтарилиши иқтисодий барқарорликни таъминлашида муҳим омил бўлса, сифатли хомашёнинг харидорчилиги фермер бичирини учун ҳам катта даромад манбаи бўлиб хизмат қилмоқда.

Мустақиллик берган имконият сабаб корхонада барча қулайликлар яратилган. Лаборатория бинолари, автоюк-лагишлар, қўшимча пахта сақлаш майдонлари замон талаблари даражасида жиҳозланган. Бир сўз билан изоҳлаганда, ишни сифатли ташкил қилиш учун бу жабҳада барча имкониятлар етарли. Ёнғин хавфсизлигида риоия этилиши ҳам мутасаддилар назоратидан четда эмас.

Рақамлар шуни кўрсатадики, мазкур корхонада 2013 йил пахта ҳосилидан 38765 тонна хомашё тайёрланган бўлиб, уларнинг 33079 тоннаси, яъни 83 фоизи биринчи навга баҳоланган. Ишлаб чиқарилган тола маҳсулотларининг 99,6 фоизи экспорт қилиш учун божхона терминалига, 0,4 фоизи эса ички истеъмолчиларнинг эҳтиёжларига, чигити эса "Ёғ-мой" бирлашмаларига йўналтирилган.

Ҳудуд аҳолиси бандлигини таъминлаш ва турмуш даражасини юксалтириш мақсадида корхона негизда 240 қути

пилла қурти боқишга мўлжалланган шахобча ҳамда аҳолига маиший хизмат кўрсатиш мажмуаси курилиб фойдаланишга топширилган. Айни пайтда Хитойдан келтирилган 308659 донна интенсив тут кўчатлари 25 гектар майдонга экилиб, парваришланмоқда. Бундан ташқари, корхона тасарруфида 20 минг бош парранда боқишга мўлжалланган товуқхона мавжуд бўлиб, товуқ гўшти ва туҳуми корхона ишчи-хизматчиларининг оилаларига имтиёзли нархларда етказиб берилмоқда.

Туманининг "Янги йўл" ҚФЙга қарашли "Наргиз" мактабгача таълим муассасаси "Навбахор-пахтатозалаш" МЧЖ хомийлигида қайта таъмирланиб, кичкинтойларнинг мароқли дам олишлари учун зарур бўлган маиший ва истеъмол моллари билан таъминланган.

Мухтасар айтганда, вилоятнинг мунаввар ва чароғон манзилларидан бири бўлган Навбахор туманида "Навбахорпахтатозалаш" МЧЖ сингари корхоналар сони йилдан-йилга кўпайиб борапти. Улар томонидан амалга оширилаётган яратувчилик ва бунёдкорлик ишлари худуд иқтисодини юксалтириб, обод манзиллар сонининг кўпайишида муҳим аҳамият касб этмоқда.

Ў.ТУРДИЕВА,
"Milliy tiklanish" мухбири

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Сирдарё вилоят ва туман кенгаши, "Сирдарё" газетаси таҳририяти ҳамкорлигида ташкил этилган тадбир ва унинг доирасида ўтказилган шахмат турнири мизачўллик моҳир журналист Бўрон Умаров хотирасига бағишланди.

Тадбир иштирокчилари, дўстушогирдлари журналистнинг инсоний фазилатлари, профессионал маҳорати ва раҳбарлик сифатларига тўхталдилар. Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Сирдарё туман кенгаши раиси ўринбосари Акбарали Мирзааҳмедов, жумладан, шундай деди: "Бўрон ака ўта талабчан, шу билан бирга меҳрибон ҳам эди. Таҳририятта эндигина ишга келган ёш кадрларга педагогларча йўл-йўриқ кўрсатарди. Билганларини ўргатишдан оғринмасди. Устоз кучли билимдон ҳам эди. Шу боис, у кишининг олдига марказий газеталарни ўқимай ёки бирор масала бўйича аниқ бир фикрга эга бўлмай туриб, кириб бўлмасди".

Ҳақиқатан-да, устоз ўзи билан бақамти ишлаётган, айниқса, шогирдларнинг ҳар томонлама билимдон, маданиятли, дунёқараши кенг бўлиши кераклигини талаб қиларди. Б.Умаров шогирдларини узоқ ушлаб турмас, тез-тез учир-

ма қилиб юборар, ўзи эса уларнинг аҳолидан бохабар бўлар, далда бўлиб, жўяли маслаҳатини аямаган. Ҳозирда устознинг беҳисоб шогирдлари етук мутахассис сифатида катта лавозимларда фаолият олиб бормоқда.

Туман маданият бўлими хаваскорларнинг концерт дастури тадбирга ўзгача файз киритди. Айниқса, устозлар хотирасига бағишланган махсус китобнинг ташкил этилиши йиғилганларни янада тўлқинлантириб юборди. Ушбу китобга биринчилардан бўлиб Бўрон ақанинг яқинлари, шогирдлари-ю иштирокчилар самимий дил сўзларини битдилар.

Тадбир сўнггида қатнашчилар томонидан бу каби учрашувлар бардавом бўлишини, зеро, бундай инсонлар ёшларимиз учун ибрат мактабини ўташи алоҳида таъкидланди. Шу кунги ўтказилган шахмат турнири тадбирга яқун ясади. Вилоят телерадиокомпанияси мухбири Муҳиддин Бўлтақов биринчи, "Сирдарё" газетаси ходими Мирзақул Очилов иккинчи ва туман қишлоқ ҳўжалик ходимлари касабга уюшмаси кенгаши раиси Баҳримурод Исаев учинчи ўринга лойиқ қўрилди. Голибларга Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси ва бошқа ҳўмий ташкилотларнинг қимматбаҳо совгалари топширилди.

Илёс КУВОНДИҚОВ,
Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси аъзоси,
ЎзМТДП фаоли

Сўраган эдингиз...

Уй-жой ижара шартномаси қандай ва нима мақсадда тузилади?

Яқинда бир танишим ижара шартномасини бекор қилганини айтиб қолди. Унинг айтишича, ижарага берувчи шахс ундан ижара ҳақи, коммунал тўловлар у ёқда турсин уй эгаси тўлаши лозим бўлган даромад солиғини ҳам тўлашга мажбур қилибди. Айтиши-чи, фуқаролар ўртасида ижара шартномасида шунга ўхшаш тўловлар назарда тутилганми?

Ҳақима ЭРГАШЕВА,
Тошкент шаҳри

Аввало, "уй-жойни" ижарага бериш шартномасига аниқлик киритиб олиш лозим. Мазкур шартномага асосан бир тараф — уй-жойнинг мулкдори ёки у ваколат берган шахс бошқа бир тарафа муайян ҳақ эвазига уй-жойда яшаш, эгаллик қилиш ва фойдаланиш мажбуриятини олади. Аниқ мақсадга қаратилган коммунал уй-жой фондидаги уй-жойлар фуқароларга уй-жойни ижарага бериш шартномасига биноан бериллади. Уй-жойни ижарага бериш шартномасига кўра ижарада яшайдиган шахс ва унинг оила аъзолари уй-жойдан фойдаланари таъмирланишини таъминлаши лозим. Уй-жойни ижарага олиш шартномасига биноан фақат фуқаро ижарага олувчи бўлиши мумкин. Шартномада уй-жойда ижарага олувчи билан бирга доимий яшайдиган фуқаролар кўрсатилиши лозим. Ижарага олувчи уй-жойдан фақат унинг вазифаси бўйича фой-

даланиши, уй-жойнинг сақланишини таъминлаши, яхши ҳолда тутиши шарт. Ижарачи ижарага берувчининг розилигисиз уй-жойни қайта куриши, тузилишини ўзгартиришга ҳақли эмас. Ижарага олувчи ижара ҳақини ўз вақтида тўлаши лозим. Агар шартномада бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ижарага олувчи коммунал хизматлар ҳақини мустақил тўлаши шарт. Ижарага олувчи, шунингдек, унинг оила аъзолари бошқа фуқароларни оила аъзоси сифатида уй-жойда ижарага олиш шартномасига киритишни талаб қилишга ҳақли. Бундай фуқароларни уй-жойни ижарага олиш шартномасига киритиш тартиби ва шартлари қонун ҳужжатлари билан белгиланади.

Зулайхо ИБРАГИМОВА,
Тошкент шаҳар
Чилонзор тумани
7-сонли давлат нотариал
идораси нотариуси

Огоҳлик

Болалар оромгоҳлари

ёнғин хавфсизлиги чоралари кўрилганми?

Ёзги таътил бошланди дегунча болалар оромгоҳларида тайёргарлик ишлари қизғин тус олади. Бундай оромгоҳларда ёнғинга қарши ҳовузлар, ташқи ва ички қувурлар доимий равишда сув билан таъминланган бўлиши, худудда тозаланиб сақланиши ва тез ёнувчан чиқиндилар ҳамда қуриган ўтлардан мунтазам тозаланиши туриши лозим. Шунингдек, меъёр талаблари асосида бирламчи ёнғин ўчириш воситалари билан таъминлаши ва улар сўз ҳолда туриши шарт.

Барча бино ва қурилмаларга, сув манбалари, ёнғин ўчириш асбоб-анжомларига олиб борувчи йўللар ҳаракатланиш учун очиқ, марказий электр ўчиргичлари эса бинонинг ташқарисига қўйилиши керак.

Ётоқхоналар ёнғин ёки фавқуллода ҳодисалар содир бўлганда инсонлар ва моддий бойликларни қўтқариш режалари билан жиҳозланиши, ётоқхоналарнинг захира чиқиш йўлақлари, эшикларнинг стол, ўриндик ва шафлар билан тўсиб қўйилмаслиги мақсадга мувофиқ.

Гулхан ёқишга махсус тайёрланган ва бинолардан 100 метр узоқликда жойлашган майдончаларда рухсат этилади. Унинг атрофи 1,4 метр кенг-

ликда чопилиши ва 25 метр радиусда қуриган ўтлардан тозаланиши керак. Ушбу майдонча ҳам бирламчи ўт ўчириш воситалари билан таъминланади. Дарахтзорлар яқини ва шамол эсаётганда гулхан ёқиш мумкин эмас.

Оромгоҳлар худудига шахсий автомобилларнинг кириши, хоналарни тозалашда энгил алангаланувчи суюқликларни қўлаш, ётоқхоналарда, маъмурий бино, кутубхона, тўғрак, маънавият ва маърифат хоналарида электр мосламаларини назоратсиз қолдириш ҳамда вақтинчалик электр симлардан фойдаланиш, махсус майдончада гулхан ёқиш учун тез ёнувчи суюқликларни қўлаш, концерт ва байрам кечаларини ўтказиш чоғида мушакбозлик уюштириш, пиротехника воситаларини қўлаш, биноларда электр чирокларни тўлиқ, электр симлари устидан гулқозлар ёпиштириш, ҳимоя қобилиги шикастланган симлардан фойдаланиш, электр лампаларни қоғоз мато ва бошқа ёнувчан материаллар билан ўраш, ўтказилган электр симлари устига буюмларни осиш, оромгоҳ худудида очик оловдан фойдаланиш тақиқланади.

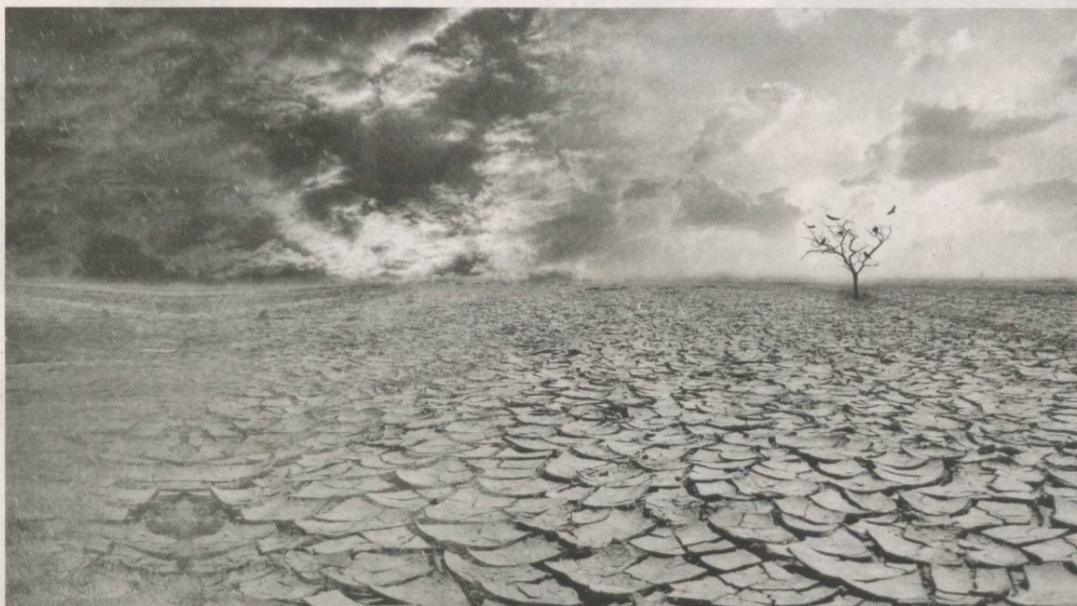
Ёнғин содир бўлган ҳолда "101" телефон рақами орқали ёки бошқа воситалардан фойдаланиб, ёнғин хавфсизлиги хизматига хабар бериш ва қўтқариш режасига асосан болаларни хавфсиз жойга олиб чиқиш, ёнғин ўчириш воситалари ёрдамида алангани ўчириш чора-тадбирларини кўриш зарур.

Д.УМАРОВ,
катта сержант,
Юнусобод тумани ИИБ ЁХБ

Бизнинг шарҳ

Чўлланиш “ШИДДАТИ”

маълумотларга қараганда, дунё миқёсида ҳар йили чўлланиш жараёни кенгайиб бориши туфайли қарийб 70 минг км² унумдор ерлар ярқисиз ҳолатга келмоқда. Бу жараён келтираётган зарар ҳар йили 40 млрд. АҚШ долларидан ошади

Чўлланиш жараёни, яъни ҳосилдор ерлар ҳамда яйловларнинг чўлга айланиши табиий ва сунъий омиллар таъсирида содир бўлмоқда. Табиий омилларга асосан қургочлик кирди. Масалан, 1968-1974 йилларда Сахрои Кабирнинг соҳил минтақасида фалокатли қургочлик оқибатида Чад кўли майдонининг 60 фоизидан ортиги, Нигер, Сенегал дарёлари қуриб қолган, намлик етишмаслиги сабабли яйловлар маҳсулдорлиги кескин камайиб, чўл юзлаб километрларга чўзилди.

Инсоннинг ердан нотўғри фойдаланиши оқибатида катта-катта майдонларда ҳосилдор ерлар чўлга айланаётди. Маълумотларга кўра, ҳар йили тахминан 21 миллион гектар ер тўлиқ бузилаётган бўлса, сугорилаётган ерларнинг 6 миллион гектари чўлга айланади. Ҳозирги пайтда чўлланишнинг олдини олиш бўйича мунтазам илмий ва амалий ишлар олиб борилмоқда. Буни Кения пойтахти Найробида фаолият кўрсатаётган Чўлланишга қарши курашни мувофиқлаштирувчи ташкилот томонидан олиб борилаётган ишлар мисолида ҳам кўриш мумкин.

Сайёрамиздаги глобал муаммолардан бири чўлланиш жараёни бўлиб, бу ҳолат Она сайёрамизда ҳозир ҳам давом этмоқда. Тупроқнинг емирилиши ва шўрланиши, яйловларнинг ярқисиз ҳолга келиши экотизим барқарорлиги ҳамда қишлоқ хўжалиги ривожига жиддий зиён етказмоқда. Қолаверса, саҳроланиш кўплаб мамлакатлар иқтисодиётига салбий таъсир кўрсатаётгани ҳам айни ҳақиқат. Шу жиҳатдан олиб қараганда, Африка қитъасида бундай ташкилотнинг фаолият кўрсатаётгани бежиз эмас. Зеро, бугунги кунда айнан мазкур қитъа нафақат қашшоқлик, балки улкан-улкан майдонларнинг чўлланишидан ҳам азият чекимоқда. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобига, бугунги кунда сайёрамиз аҳолисининг икки миллиард нафардан кўпроги ана шундай экологик таҳдид хавфи остида ҳаёт кечираётди. Сайёрамизнинг 41 фоизини эгаллаган қургочлик ерларда жаҳон маданий экотизимининг 44 фоизи жойлашган.

Чўлланиш жараёнлари сайёрамизнинг катта қисми, хусусан, Осиё, Европа, Африка, Австралия, Шимолий ва Жанубий Американинг кўп мамлакатларида кенг тарқалган. Сўнгги йилларда бу жараён 100 дан ортиқ мамлакатга салбий таъсир кўрсатиб, ижтимоий-иқтисодий ҳаёт, аҳоли соғлиги, иқлимнинг ўзгаришига сабаб бўлаётди. Чўлланиш жараёни оқибатида вужудга келган кескин геозекологик вазият ўзининг ёрқин ифодасини Шимолий Африка-

нинг Судан-Сахел зонаси ва Марказий Осиёнинг Оролбўйи хавзасида топган. Утган 40 йил давомида Орол денгизи сув ҳавзаси майдони 4 мартадан кўпроқ кичрайиб, сув ҳажми 10 мартадан кўп камайди. Чанг бўронлари тарқалиши жадаллиги ва даражаси ҳар йили ортиб бормоқда. Амударё ва Сирдарё этагидаги сугориладиган ерларга ҳар йили 80-100 млн. тоннадан ортиқ туз ва кум ёғилаётди.

Сўнгги йилларда Марказий Осиёда янги чўллар майдони деярли 100 минг км.кватратга ортган, баъзи ҳудудларнинг маҳсулдорлиги эса 50 фоизгача камайган. Чўлланиш маълум даражада чорвачиликда маҳсулдорликнинг камайиши ва касалликлар келиб чиқишининг ўсишига олиб келади. Чўлланиш сувдан нотўғри фойдаланиш ва маълум даражада иқлимнинг ўзгариши туфайли юзага келади.

● **Чўлланишга қарши курашда асосий эътиборни профилактика чора-тадбирларининг амалга оширилишига қаратиш лозим. Сугориладиган ерларда сувни тежайдиган технологияларни жорий этиш, дренаж тизимларини реабилитация қилиш ва ривожлантириш, тупроқни ҳар томонлама ўрганиш муҳим масалалардан.**

● **Ерлар деградациясига қарши кураш муҳим масалалардан эканини англаган ҳолда Ўзбекистон МДҲда биринчилардан бўлиб 1995 йilda БМТнинг чўлланишга қарши кураш конвенциясини ратификация қилганини таъкидлаш жоиз.**

● **Тупроқ унумдорлигининг пасайиши ва унинг шўрланиши дунё миқёсидаги глобал муаммолардан. Кум зарраларининг кўчиши қатор салбий ҳолатларни юзага чиқаради. Аҳоли турмуш тарзи ва саломатлигининг ёмғирлашуви, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришнинг пасайиши шулар жумласидан.**

Бехзод РАХМАТОВ

Рангин дунё

Катта Каньон

Дунёдаги энг йирик дара Колорадо платоси (Аризона штати, АҚШ), Гранд-Каньон миллий боғи ҳудудида жойлашган. Узунлиги 464 километрдан иборат дарани Колорадо дарёси кесиб ўтади. Каньон таркибига кирувчи бир қоядан иккинчи қоягача бўлган масофа 6-29 километрга етади, чуқурлиги эса 1800 метр. 1979 йилдан эътиборан Катта Каньон ЮНЕСКОнинг Бутунжаҳон мероси рўйхатида киритилган.

Катта Каньон — сайёрамизда мавжуд энг ноёб геологик жинслар маконидир. Шу боис, дара тадқиқотчилар томонидан обдан ўрганилган. Бу ерда Ернинг тўрт хил геологик эраси, шунингдек, биологик ва археологик материалларга бой қоя-ғорлар учрайди. Қадимда Колорадо дарёси паст текислик бўйлаб оққан. Бироқ, бундан бир неча миллион йиллар аввал ер қобиғининг силжиши натижасида Колорадо платоси оқими ўзгариб, йўлида учраган жамики тоғ жинсларини емира бошлади. Энг аввало, дарё сувлари оҳақтош, қумтош ва сланецларни ювиб кетади. Катта дара ёхуд Гранд-Каньон шу тариха ҳосил бўлган. 5-6 миллион йиллик тарихга эга дара айни пайтда эрозия туфайли кенгайиб бормоқда.

Кизиғи шундаки, бир қарашда дарани кўз билан илғаб бўлмайди. Тадқиқотчилар гуруҳи билан 1969 йили дарё орқали дарани илк бор кесиб ўтган Жон Веслийнинг ёзишича, саргузашт ишқибозлари Катта

Каньонни бир боқишда кўролмайдди. У худди парда ортига яширилган сирли манзарани эслатади. Бу ердаги деярли икки миллиард ёшга тенг Вишну қояси кўна тоғ тизмаларининг ярқироқ қора қолдиқларидан ташкил топган. У пайдо бўлганидан 500 миллион йил ўтиб Вишну қоясида эгри-букри ва ранг-баранг қумтошлар жамланган. Сайёҳлар даранинг ҳар иккала қоясида туриб бир неча миллион йиллар муқаддам бу ерларни макон тутган маржон кораллар (маржон қоя ҳосил қилувчи жонотлар), чиганоқ ва қисқичбақасимон ҳайвонларнинг тош қолдиқлари билан қопланган юмшоқ оҳақтош қояларни томоша қилишлари мумкин. Қоялар вужудга келганига икки миллиард йилдан ошган бўлса ҳам, унинг емирилиши тез суръатларда давом этган. Ана шу муддат ичида дарё даранинг ҳозирги чуқурлигидан 150 метр тепа қисмигача емириб борган. Шамол, ёмғир, иссиқ ва совуқ ҳаво бу жараёнга таъсир этиб келган. Вақти-вақти билан қор эриши ва жала қуйиши натижаси-

да тўлиб қолган юзлаб ирмоқларнинг оқими ҳам бу ҳодисага сабаб бўлган.

Катта Каньон шунчаки ўпиррилган ер қояларидан иборат ҳудуд эмас. Унинг баъзи бир ҳудудлари ўсимлик ва ҳайвонот дунёсига ниҳоятда бой. Қоя ва дарё ўртасида сайёҳлар Канададан Мексикага қилган сафарларида шундай ҳудудларни кўришлари мумкин. Айниқса, ёз пайти Мексиканинг шимолий-ғарбидида куйи Сонора ҳудудида ҳарорат Цельсий бўйича 55 даражага кўтарилиб кетадиган, мустаҳкам бутазорлар ўсадиган камёғин чуқурликлар, шимолий ҳудуднинг қорли ва доимо яшил ўрмонлари саргузашт ишқибозларини бефарқ қолдирмас керак. Ҳаммаси бўлиб, Катта дарада турфа хил умуртқали ҳайвонларнинг 400 дан ортиги, ўсимликларнинг 1500 тури учрайди.

Ажабланарлики шуки, Каньондаги даралар иқлими чуқурликка қараб ўзгариб бораверади. Масалан, унинг юқори қисмида ҳарорат 15-20 даража илк бўлса, энг чуқур қисмида бу кўрсаткич 40 даражага кўтарилиб кетади. Ҳарорат тоғу тошларда тўпланиб қолган иссиқликка қараб ҳам ўзгариши мумкин. Даранинг чуқур қисми шамоллардан холи ҳудуд ҳисобланади. Шу боис, чуқурликларда асосан кактус ва тиканли ўсимликлар ўсса, юқори қис-

мида эман, туи, ива каби дарактлар кўкка бўй чўзган.

Бир неча дараларни ўзида жамлаган Катта Каньонда сайёҳларнинг зеркиб қўлмаслиги аниқ. Мисол учун, Буканс-Стоун дарёси узра кўриниб турган қора конуссимон ўрани олайлик. Ўра бундан 10 минг йил аввал вулкон отилиши натижасида ҳосил бўлган. Қолаверса, даранинг айнан шу қисми чўл зонасига кирса ҳам ўсимлик дунёсига ниҳоятда бой. Каньон ўзининг дарё ва шаршаралари, табиати турлича бўлган қоялари билан кўпчиликни ром этади. Норт-Каньон-Бош қоясидаги сокин қўллар суви шу қадар майин мавжланадики, ундан таралаётган овоз чор-атрофга осудалик улашаётганга ўхшади.

Америкалик ҳиндулар дара ҳақида бундан минг йиллар аввал ҳам билишган. Буни қоятошларга чизилган расмлар ҳам исботлайди. Мутахассисларнинг ҳисоблашича, расмлар 3 минг йил илгари чизилган. XX асрга келиб, Катта Каньон жуда машҳур бўлиб кетди. 1900 йили тадқиқотчи ва олимларнинг сазъ-ҳаракати билан дара дунёнинг диққатга сазовор гўшаларидан бирига айланди. 1919 йили Катта Каньон миллий қўриқхонаси ташкил этилганидан кейин ташриф буюрувчилар сони янада ортди. Айни пайтда дарага ҳар йили 4

миллиондан зиёд киши машинада, моторли қайиқ чўзган. Вертолларда, пиёда ёки бўлмаса хачирларга миниб келишади.

Бугунги кунда Катта Каньон дараси Озодлик ҳайкали ёки Таймс Сквер каби АҚШнинг диққатга сазовор жойларидан бирига айланди. Бироқ, гап унинг машҳурлигига эмас. Каньон — табиатнинг буюк мўъжизаси. Шундай экан, уни кўриш сизу бизга насиб этганининг ўзи катта гап.

Зафар МУҲАММАД

120 йилдан буён илк маротаба

Сув тошқинлари Европа қитъасига жиддий таъсир кўрсатмоқда.

Гарчи қатор ҳудудларда ёмғирлар сусайиб, сув бирмунча қайтаётган бўлса-да, мутахассислар хавф ортада қолганини башорат қилишмаяпти. Сув тошқинлари аллақачон ўн минглаб хонадонларни чироқсиз қолдирган. Маълумотларга кўра, электр энергиясини ишлаб чиқариш 40 фоизга камайган. Сув остида қолган аҳоли пунктларидан қарийб 25 минг киши хавфсиз ерларга кўчирилган. Қутқарув ишларида ҳарбийлар, ўт ўчирувчилар, шунингдек, минглаб кўнгилчилар иштирок этмоқда.

Босниядаги сув тошқинлари ўнлаб ер кўчиши ҳолатларига сабаб бўлган. Оқибатда бинолар, қишлоқлар катта талофат кўрган. Босния ҳукумати маълумотларига кўра, хавфли ҳудудларда яна миллионга яқин одам яшайди. Бу мамлакат аҳолисининг чорак қисмидан кўпроқни ташкил қилади. Шунингдек, Австрия ва Словакия ҳам кучли сув тошқинларидан азият чекимоқда. Ҳозиргача камида уч кишининг ўлими қайд этилаётган Боснияда 1894 йилдан буён бу даражадаги талофат юз бермаган. Қутқарув ишларига қайиқлар жалб этилганига қарамай, вертолётлар ёрдами ҳам керак бўлмоқда. Бир неча шаҳарлар мамлакатдан узилиб қолган. Босна дарёси иншоотларни пойдевори билан ювиб кетмоқда.

Ҳарорат кўтарилган

Франция пойтахти Парижда ҳаво ҳарорати Цельсий бўйича +35 даражадан ошиб кетган.

Намлик юқори бўлган мазкур ҳудудда бундай ўзгаришлар 1880 йилдан бери кузатилмаган эди. Шамолнинг бутунлай эсмагани эса шаҳар хавосининг ифлосланиш даражасини меъёридан ошириб юборди. Шаҳар маъмурияти бунга қарши чора сифатида хусусий автомобиллардан фойдаланишни чеклади. Унга кўра, тоқ кунлари жуфт рақамдаги автомобиллар ҳаракати вақтинча тақиқланди. Бунинг ўрнига жамоат транспорти катнови кўпайтирилиб, ундан бепул фойдаланиш йўлга қўйилди.

Қариялар уйда ёнғин

Канададаги қариялар уйда содир бўлган ёнғин туфайли қурбон бўлганлар сони 14 нафарга етган.

Тарқатилган хабарларга кўра, яна қарийб йигирма нафар одам бедарак йўқолган. Об-ҳавонинг бироз ноқулай келгани қидирув-қутқарув ишларини давом эттиришга тўсқинлик қилмоқда. Ушбу ҳолат юзасидан текширув ишлари бошлаб юборилган.

Капитан ўзини қутқарган

Жанубий Корея қирғоқларида “Севол” кемасининг ҳалокатга учрагани оқибатида бедарак йўқолганлар сони қарийб 290 нафарга етган.

19 нафар йўловчиси бедарак йўқолган кема йўловчиларининг аксарияти мактаб ўқувчилари бўлган. 80 нафарга яқин киши, жумладан, кема капитани ва экипажнинг 30 нафар аъзоси қутқариб қолинди. Соҳа мутахассисларининг фикрича, қалин туманда ҳаракатланаётган кема айнан капитаннинг тажрибасизлиги туфайли сув ости қояларига урилиб, ҳалокатга учраган.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди

Маданият
хабарлариНукусда япон
маданияти
кунлари

Ўзбекистон Бадий академиясининг Қорақалпоқ бўлими кўрғазмалар залида япон маданияти кунлари бўлиб ўтди.

Пойтахтдаги Икуо Хираяма маданият карвонсаройи ҳамкорлигида ўтказилган мазкур тадбирда расом-таъмиршунос Бахтиёр Саломов ҳам иштирок этди. Япон маданияти кунлари Карвонсаройида сақланаётган коллекциялардан ташкил толган аънавий япон либоси — “кимоно” намоиши билан бошланди, дейди Б.Саломов. Маданият кунларининг иккинчи кунда Япониянинг таниқли график расоми Хиросигэ Утагава (1797-1858) асарларидан тузилган “Эдонинг 100 хил кўриниши” кўрғазмаси томошабинлар ҳукмига ҳавола этилди. Шу билан бирга Карвонсаройи ходимлари бу ерда Япония маданиятининг айрим соҳалари бўйича маҳорат дарсларини ҳам ўтказишди.

Япон ва ўзбек халқининг маданий алоқалари билан боғлиқ бу каби тадбирлар ҳар икки халқнинг дўстлигини янада мустаҳкамлаши, унинг тарққиётига ҳисса қўиши шубҳасиз.

Музейлар —
бой тарихимиз

Ўзбекистон маданияти ва санъати кўрғазмаси залида 18 май — Халқаро музейлар куни муносабати билан матбуот анжумани ўтказилди.

Бугунги кунда республикамизда 39 та музей, шунингдек, суратлар галереяси ҳамда уй-музейларда турли мавзуга оид янги кўрғазма, давра суҳбати, учрашув, адабий кеча, викторина, кўрик-танлов, маҳорат дарслари, музей экспозициялари бўйлаб саёҳатлар ташкил этилган. Яқиндагина старт олган музейлар ойлари давомида ёзувчи ва шоирлар, олимлар, расому хунармандларга ўз маҳоратларини намоиш қилиш имкони берилди.

“Эркин, ёш авлодлар сенга зўр қанот” мавзусида ўтказилган экспозиция юртимиз музейларида сақланаётган экспонатларга бағишланди. Ушбу экспонатлар орасида рангтаъсир ва фотоасарлар алоҳида ўрин эгаллаган. Тадбирда музейлар ва уларнинг фаолияти, маданий ҳаётимиз акс этган китоблар кўрғазмаси бўлиб ўтди.

Анжуман ва унинг тадбирларида Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги вакиллари, бошқарма бошлиқлари, музей раҳбарлари, ёш хунармандлар, расомлар, санъат ва спорт соҳасида ютуққа эришган ёшлар, халқаро санъат фестиваллари ва спорт мусобақалари ғолиблари иштирок этди.

Хасан АБДУНАЗАРОВ

Фольклор

Юракка яқин наволар

фольклор этнографик жамоалар юрт ва жаҳон кезмоқда

Хоразм маданияти ва санъати бир неча минг йиллик тарихга эга. Мустақиллик шарофати билан воҳа санъати анъаналарини тарғиб қилиш ва келажак авлодларга етказиш борасида улкан ишлар амалга оширилди. Бугун юртимиздаги тўю тантаналар хоразмча шўх рақслар, лапару дostonларсиз ўтмайди.

Миллий қадриятларимиз ёшлар томонидан эъзозланаётганлиги, севиб ижро этилаётгани кувонарли ҳолдир. Табиийки, улар кўлга киритган ютуқларда меҳрибон ва талабчан мураббийлар маҳорати, бой тажрибаси, беҳимнат хизмати бор.

— Ҳар бир ишнинг ўзига яраша қийинчилик ва машаққатлари бўлади. Мухими, миллий мақомларимиз, лапару яллалар бўладими санъаткордан элдий ёшдашувни талаб этади, дейди воҳа санъатининг жонкуяри, фидойи устоз Исроил Бобононов. — Санъатга иштиёқ фарзандларимизнинг қонида бор. Бироз кўникама ва малакага эга бўлган, уларнинг қалби жўшқин наводан қанот бoғлаб муҳлислар қалбига кириб боради. Худди кечагидек эсимда. 1991 йили ўтказилган санъат байрамида “Ойнонинг” (“Айланай”) болалар фольклор этнографик ансамбли республикамизнинг турли вилоятларидан келган жамоалар ичида олий ўринни кўлга киритди. Олти яшар Динарабб Жўматов ва масалан, яқинда биз тиклаган “Ширин новот” ўйинини (биринчи марта XIX асрда

41 давлатидан келган бадий жамоалар катнашган санъат фестивалида ҳам ансамблимиз олий ўринга лойиқ кўрилди.

Бундай муваффақиятларга ҳар қандай мураббий ҳавас қилса арзийди. И.Бобононов бошчилигидаги хунар-техника билим юрталари ўқувчиларидан таркиб топан “Гулдаста” жамоаси республикамиздан ташқари Беларусь, Украина, Грузия ва Россия Федерациясининг бир неча шаҳарларида бўлиб, концерт дастурларини намоиш қилиб, юртимиз довуруғи ёйдилар.

— Мустақиллик йилларида қадриятларимизнинг чуқур ўрганилиши ва тарғиб этилиши воситасида халқимизда миллий ўзликни англаш, ўзаро аҳиллик, Ватанга садоқат ва муҳаббат туйғуси тарбияланмоқда. Масалан, яқинда биз тиклаган “Ширин новот” ўйинини (биринчи марта XIX асрда

ижро этилган) олайлик. Бу ўйин илгари қадим қадриятимиз бўлган Қовун сайларида ўйналган. Унда халқимизнинг тўкин ҳаётга шукроналиги, бир-бирига нисбатан ўзаро хурмати акс этади. Узингизга маълум, юртимизда қовуннинг юздан зиёда навлари бор, дунёда энг ширин қовунлар қадим замонлардан то бугунги кунгача фақат бизнинг заминимизда етиштирилади. Буни катта авлод яши билди, ҳатто, гурурланади ҳам. Мазкур қадриятимизни ёшлар англашлари баробарида Ўзбекистоннинг бу ёруғ оламда бетакорлигига, инсоният тамаддунида ҳаммиша ўз ўрни, маънавиятига эътиборини ишонч ҳосил қиладилар.

Халқимизни яратувчиликка, ота-боболаримиз урф-одатларини англаб етишга чорловчи театрлаштирилган сахна кўришлари ҳозирда “Хоразм” фольклор этнографик жамоа-

си репертуаридан муқим жой эгаллаган. Жамоа санъаткорларининг мазкур сахна кўришларини ижро қилишдаги маҳорати нафақат воҳалиқларнинг дилини хушнуд этмоқда, балки республика кўрик-танловларида талабчан ҳакамлар ҳайъатининг юксак эътирофига ҳам сазовор бўлмоқда. Чунки, 2003 йили Қашқадарёда ўтказилган кўрик-танловда Исроил Бобононов сценарийси асосидаги “Тандир қуриш” театрлаштирилган томошаси ансамблга олий ўринни ҳаёда этди.

Дарҳақиқат, санъат жозибасидан пайдо бўлган муҳаббат нафақат санъат, балки Ватанга бўлган садоқати ҳам тарбиялайди. Инсон камолоти мактабининг мақсад-муддаоси ҳам аслида шу. Демак, санъат барҳаёт экан маънавият ҳам юксалиб бораверади.

Алишер РАҲМОН,
“Milliy tiklanish” мухбири

Фестиваль

“Ёшлик баҳори”

иқтидорли ва ёш опера ижрочиларини аниқлаб берди

“Туркистон” санъат саройининг ёзги амфитеатрида “Соғлом бола йили” давлат дастури таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Тошкент шаҳар ҳокимлиги ҳамда “Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши ҳамкорлигида “Ёшлик баҳори” республика ёш опера ижрочилари фестивали ғолиблари иштирокидаги якуний гала-концерт бўлиб ўтди.

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда барча соҳалар каби, маданият ва санъат йўналишида истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватлаш мақсадида давлатимиз томонидан турли фестивал ва танловлар, жумладан, ёш истеъдодларни қўллаб-қувватлашга қаратилган “Нихол” мукофоти, “Ягонасан, муқаддас Ватан!” кўрик-танлови, “Шарқ тароналари” халқаро мусиқа фестивали ўтказилиб келинмоқда.

Иқтидорли ёшларни излаб топиш, уларнинг ноёб санъатини асраб-авайлаш, за-

рур шарт-шароитлар яратиб бериш ва интилишларини қўллаб-қувватлаш борасида амалга оширилаётган ишларнинг натижаси ўлароқ, ижодкорларимиз жаҳон сахналарида бетакор ва бой маданий меросимиз намуналарини халқаро жамоатчилик олдида намоён этиб, нуфузли халқаро танлов ва фестивалларда ғолибликни қўлга киритиб келмоқдалар.

Ёшларни Ватанга муҳаббат, мустақиллик ғояларига садоқат ва фидойилик руҳида тарбиялаш, маданий меросимизни тар-

ғиб этиш, эстрада санъатини ривожлантириш билан бир қаторда жаҳон санъати дурдонаси сифатида тан олинаётган опера санъатини ривожлантириш орқали ўсиб келаётган ёш авлодга юксак бадий дидни шакллантириш мақсадида янги лойиҳа — “Ёшлик баҳори” ёш опера ижрочилари республика фестивали ўтказилмоқда.

Илк бор ўтказилаётган ушбу фестиваль доирасида 15 ёшдан 30 ёшгача бўлган опера хонандалиги бўйича ижод қилаётган 55 нафар яхкаҳон ва 3 та хор жамоаси ижод намуналарини тақдим этишди. Ёш ижрочиларимиз ўзларининг классик ва миллий опера ижод намуналарини ўзбек опера санъатининг етуқ намоёндалари олдида ижро этишди.

Бундан ташқари, якуний гала-концертда ижод бўстиғида эндигина қадам қўйган 90 нафар ёш созандалардан тузилган ёшлар оркестрининг дастури йиғилганларда катта таассурот қолдирди. Мазкур гала-концерт ёш иқтидор эгаларининг масъулиятини оширишда ҳамда ўз олдиларига қўйган мақсадларига эришишларида муқим омил бўлиши шубҳасиз.

Дилфуза РЎЗИЕВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

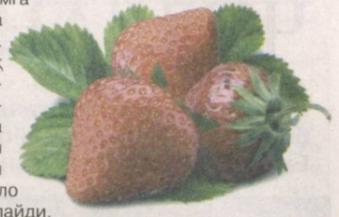
ТИББИЙ МАСЛАҲАТ

Кулупнай

Мазкур мева таркибида углеводлар (глюкоза, фруктоза, сахароза, клетчатка), лимон ва олма кислотаси, А, С, В витаминлари, темир, мис, кобальт, марганец, молибден, фтор моддалари бор.

Кулупнайни бирон таомга қўшиб эмас, ўзини алоҳида истеъмол қилган маъқул. Негаки бу резамева озиқ маҳсулотларининг ошқозонда ачишига сабаб бўлади. Умуман, барча мева ва резамеваларни овқатдан айро ҳолда ейиш тавсия этилади. Кулупнай аввало иммунитетни мустаҳкамлайди.

Айниқса, ичиш, чекиш каби зарарли одатларга ружу қўйган инсонлар учун бу мева кони фойда. Кулупнай жуда ширин, мазали ва ширали мева бўлса-да паст калориялидир. 100 грамм мева бор-йўғи 30 килокалорияга эга. Шу сабабли ортиқча вазндан қийналаётганлар шу мева билан ҳам ошқозонни алдаб, ҳам фойдали моддаларга тўйиниб олишлари мумкин. Кулупнайнинг янги узилгани ва қурилгани организм учун бирдек фойдали. У ичакларни тозалашга қўлмай, жигар ва буйрак касалликларини, ич қотиши, камқонлик ва бўқоқни самарали даволайди. Кулупнай жуда инжик мева ва афсуски, ҳаммага ҳам тўғри келавермайди. Таркибида мева кислоталари кўп бўлгани учун ошқозон-ичак касаллигига чалинган беморларга тавсия этилмайди. Кулупнайнинг майда дончалари ошқозон шиллик қаватини қичиштиради. Турли аллергияларни кўзатиши кузатилади. Юрак касаллиги билан оғирган беморларга ҳам кулупнайнинг фойдасидан кўра зарари кўпроқ. Чунки у қон босимини оширади ва айрим дори воситалари билан қўшилганда ёмон оқибатларга олиб келиши мумкин.

БИЛАСИЗМИ?

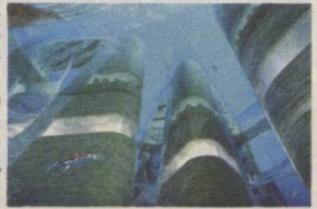
Биргина асал тамомила йўқ бўлиб кетмайдиган табиий маҳсулот ҳисобланади. У қанча сақланса ҳам тураверади.

ТУРФА ОЛАМ

Сув остида шаҳар

ХИТОЙДА 1 МИНГ ГЕКТАР МАЙДОННИ ЭГАЛЛАЙДИГАН СУВ ОСТИ ШАҲРИ БАРПО ЭТИЛАДИ.

Мазкур лойиҳа Буюк Британия-Хитой қурилиш бюросига тегишли бўлиб, мамлакатнинг уч шаҳри Гонконг, Макао ва Чжухайни бир-бири билан боғлашнинг кутилмоқда. Сув ости шаҳри ер устидаги шаҳарлардан сира фарқ қилмайди. Фояга кўра, сув остидаги шаҳарнинг бир неча та мяхмонхона, кафе ва ресторани, идораю дўконлари, ажатовур турар-жойлари ҳам бўлади. Ҳозирча шаҳарга шартли равишда Floating City ёхуд “Сув ости шаҳри” номи берилди. Сув остидаги шаҳар кўчалари асосан уйлар ораллигида бўлади. Табиийки, бундай кўчалар автомобил ҳаракатлини учун мўлжалланмаган. Сув салтанатига фақат яталардагина сузиб кириш мумкин. Ҳаво масаласига келсак, лойиҳа буни ҳам ҳисобга олиб қўйган. Бунинг учун уй ва бинолар махсус технология асосидаги қурилмалар билан жиҳозланиши кўзда тутилган.

Қадимий телескоп

ГОЛЛАНДИЯЛИК АРХЕОЛОГЛАР ҚАЗИШМАЛАР ЧОГИДА ЎТА ҚАДИМИЙ ТЕЛЕСКОПНИ ТОПИБ ОЛДИЛАР.

Топилмага янги темир йўл туннели қурилаётган ҳудудда дуч келинган. Лейденлик музейшунослар топилма ҳақиқатан ҳам қадимий телескоп эканлигини тасдиқлашган. Тадиқотчиларнинг фикрича, ушбу оптик асбоб XVII асрда ясалган бўлиши мумкин. Телескоп ойнаси сифатсиз бўлиб, унда яна бир неча қусурлар борлиги аниқланган. Бироқ, лаборатория таҳлиллари телескоп самовий жисмларни 5 қарра катталаштириб кўрсатиш хусусиятига эгаллигини кўрсатган. “Телескоп ойнаси шу қадар оддийки, уни линза дейишга ҳам тил бормаиди, - дейди Лейден музейи директори Тьенен Коккюот. — Биз уни тозалаб, ишлатишга яроқли ҳолга келтирдик. Эндиликда ундан бемалол фойдаланиш мумкин”. Бундай телескопнинг Голландиядан топилгани бежиз эмас. Сабаби, энг биринчи телескоп айнан шу заминда яратилган. Уни 1608 йили голландиялик уста Иоанн Липперсгей кашф қилган эди.

З.ЗОИРЖОНОВ тайёрлади

Эълон

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси девонни балансидоги Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, Чилонзор кўчаси 53-уйда жойлашган 2 қаватли 2 корпусдан (“А” корпус: икки қаватли, ўлчами — 25,8х12,45 м., майдони — 642 кв.м., “Б” корпус: бир қаватли, ўлчами — 13,2х12,45 м., майдони — 164,3 кв.м.) иборат умумий майдони 806,3 кв.метр бўлган бинони жорий таъмирлаш учун тендер эълон қилади.

Мурожаат учун телефонлар:
244-14-98, 239-45-77, факс: 239-45-53

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси Марказий Кенгаши ва Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги партия фракцияси фракция аъзоси Акмал Саидовга акиси

Тўланбой САИДОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Конференция

XXI аср мусиқа таълими

Ўзбекистон давлат консерваториясида ана шу мавзуда халқаро илмий-амалий конференция бўлиб ўтди.

Унда Ўзбекистон Маданият ва спорт ишлари вазирлиги вакиллари, маданият ва санъатга ихтисослаштирилган олий, ўрта махсус ўқув юрталари ўқитувчилари, талаба-ёшлар, хорижий мутахассислар иштирок этди. Мамлакатимизда ёш авлод-

ни етуқ ва баркамол, юксак маънавиятли, теран тафаккур соҳиблари этиб вояга етказиш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бири этиб белгиланган. Фарзандларимизга мусиқа санъатини эгаллашлари учун кенг имкониятлар яратиб берилаётгани, мусиқа мак-

таблари жаҳон андозаларига мос таъмирланиб, жиҳозланаётгани фикримизнинг яққол исботидир. Қолаверса, янгидан-янги болалар мусиқа ва санъат мактаблари, санъат саройлари, маданият мактабларининг барпо этилиши, санъатнинг турли йўналиши бўйича мунтазам ўтказилаётган кўрик-танловлар, ижодий лойиҳалар, фестиваллар миллий мусиқа санъатининг кўп асрлик анъаналарини бойиштириш ва уни жаҳон тажрибаси

асосида янада ривожлантиришга алоҳида аҳамият берилмоқда. Шу билан бирга, таълим жараёнининг ислоҳ қилиниши, ўқитиш методикаси такомиллаштирилиши ўз самарасини бераётди. Замонавий технологиялар, илгор педагогик ишланмаларни соҳага жорий этиш энг долзарб ва иштиқболли йўналишлар қаторидан ўрин олмоқда.

— Ўзбекистонда таълимнинг барча соҳалари қатори ёшларга мусиқий билим беришнинг мукамал тизими шакллантирилган, - дейди Жанубий Кореянинг Хайянг университети профессори Бан Бохи Гим. — Бундай тизим иқтидорли ёшларни ўз вақтида аниқлаш, уларга жаҳон андозалари асосида мукамал билим бериш, ижодий маҳоратини ошириб боришда яхши самара бермоқда. Анжуманда мамлакатимиз олимлари билан бирга Германия, Россия, АҚШ, Франция ва Жанубий Кореядан келган соҳа мутахассисларининг замонавий мусиқа таълимидаги долзарб муаммолар, янги йўналишлар таҳлили, ахборот технологияларни мусиқа таълимига жорий этиш, мусиқий таълим методологияси ва тарихига оид мавзулардаги маърузалари йиғилганларда катта таассурот қолдирди.

Ўз мухбиримиз

ТАХРИР ХАЙЪАТИ: Сарвар ОТАМУРАТОВ, Ахрор АҲМЕДОВ, Нозим ҲАБИБУЛЛАЕВ, Сувон НАЖИДДИНОВ, Мухаммадқон ҚУРОНОВ, Ғафуржон МУҲАМЕДОВ, Улуғбек МУҲАММАДИЕВ, Жалолиддин САФОВ, Ахтам ТУРСУНОВ, Рустам ҚОСИМОВ, Абдуғафур МАМАТОВ, Арслон ЭШМУРОДОВ

Бош муҳаррир ўринбосари: Исмаил ХУДОЕВ

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ: Тошкент-100000, Амир Темуру кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди

ТЕЛЕФОНЛАР: (8-371) Қабулхона 234-69-55, Парламент ва партия хаёти бўлими (факс): 234-01-47

Бош муҳаррир ўринбосари 234-87-74, Бухгалтерия 234-87-73, Компьютер хонаси 234-86-41.

Ҳажми 4 босма табоқ офсет усулида босилди. Қоғоз бичими А-2

“ШАРҚ” наشريёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.

Корхона манзили: “Буюк Турон” кўчаси, 41-уй

Газета ҳафтанин чоршанба кун чикади.

2008 йил 29 октябрда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан

№ 0223 рақами билан рўйхатдан ўтган.

Буюртма — Г 527, Адади — 11373. Газетанин баҳоси келишилган нарҳда.

Навбатчи муҳаррир: Зафар МУҲАММАД

Навбатчи: Шаҳзод ҒАФФОРОВ

Саҳифаловчи: Акбар ШОДИЕВ

Электрон почта: e-mail: mtiklanish@mail.ru

Босишга топшириш вақти — 21.30.

Топшириш — 23.10.

ISSN 2010-7714